

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	1/2 q buza egyenértéke
500 " "	1 " " "
1000 " "	2 " " "
2000 " "	3 " " "
3000 " "	4 " " "
ezen feletti	5 " " "
Résztársaságok, szövetkezetek, vállalatok	3 q buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke	500,000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	8 pengő = 72,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelése alatt
Kiadásért felelős: **Sallóssy Zoltán**
az OMGE igazgatója

Feladv. szerkesztő: **Buday Barna**
Társaszerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05

Előfizetési árak 1926. évi január hó 1-től:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Negyedévre 6 pengő 75,000 K.	Negyedévre 10 pengő 125,000 K.
Félévre " " 137,500 " "	Félévre " " 225,000 " "
Egészévre 20 " 250,000 " "	Egészévre 32 " 400,000 " "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak napiári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 39-32

TARTALOM:

- Az egységes gazdafront. (Hadik János gróf.)
- A mezőgazdasági adószervelet. (Az OMGE pénzügyi bizottsága által rendezett országos adóügyi értekezlet.)
- A vetések állása és a mezőgazdaság állapota. Buday Barna üzenetével.
- Egyes közlemények.
- Társde, kereskedelmek.
- Szerkesztői üzenetek.

Az egységes gazdafront.

Irta: Hadik János gróf.

Széchenyi István az OMGE megalapításával a gazdatársadalom megszervezését, az egységes gazdafront megteremtését akarta biztosítani. A szenvedélyek felkorbácsolása helyett a megértés, a meggyőzés és a felvilágosítás eszközeivel igyekezett céljait megvalósítani. A gazdatársadalom megszervezése és egységes frontjának kiépítése ma is legégetőbb problémája ennek a társadalmi rétegnek, mert érdekei teljes sülly alá csak ennek megvalósulása esetén juthatnak érvényre. Most is, több mint egy éve, minden gazdaérdekeltség azt hangoztatja, minő nagy szükség van az egység megteremtésére. Vajon az utolsó időkben tényleg történt-e valami ebben az irányban? Sajnos, kevés örömdetes jelenléteket látunk. Mindenekelőtt hiányoznak a komoly szervezkedéshez elengedhetetlenül szükséges anyagi előfeltételek, amelyek más társadalmi rétegeknek lehetővé teszik a komolyan megalapozott szervezkedés megvalósítását. A gazdatársadalom áldozatkészsége ezen a téren, sajnos, nem biztosítja azt a szilárd alapot, amelyen ilyen hatalmas és nagy célok betöltésére hivatott akciónak feltételül nyugodnia kell.

Ennek az állításnak illusztrálására elég talán annyit felhoznom, hogy az agrárhírszolgálati alapba az 1923/1925. évekre 250 bírtokos és bírló hozzájárulása címén mindössze 446 millió korona folyt be. Ebből az összegből a bizottság három éven át összesen 240 millió koronát használt fel kiadványokra, nyomdaköltségekre, statisztikai és adatgyűjtési munkálatokra, lapkivonatok és könyvmotós előfizetési díjára, szóval csupa dologi kiadásokra, amelyeket a pénzügyi és a segédüzemelési költségeken kívül semminemű más személyi költség nem terhel. Ebből is megítélhető, hogy a kitűzött célokhoz képest milyen szerény anyagi eszközök állottak rendelkezésünkre.

Az anyagi eszközök hiányából következők, hogy nincs meg az egészséges, életelő szervezethez szükséges fontos tárgyi előfeltétele, így az agrár vonatkozású jelenségeket szakszerűen és kimerítően felőlt hirszolgálat, valamint a mezőgazdasági élet külföldi és belföldi jelenségeire vonatkozó pontos adatgyűjtés és a vidéki agrártársadalmi mozgalmakkal való közvetlenebb kapcsolat.

Mind ezek a nehézségek és akadályok a kérdések alapos és szakszerű előkészítését, az állandó megfigyelést és így a sikeres munkát szinte lehetetlenné teszik.

Tetteket az egység érdekében, sajnos, alig látunk. De tapasztalunk kell lépten-nyomon olyan jelenségeket, amelyek kétségessé teszik, vajjon az érdekeltek körében magában megvan-e a harmónia és a komoly törekvés az egységre. Az OMGE megalapításának intencióhoz híven a megértés és meggyőzés útján kell haladnunk mindaddig, amíg ez az ut eredménytel járható. Viszont ha kell, a harcra is készen állunk. Nem szolgálhatja a gazdatársadalom nagy érdekeit valóban céltudatosan az, aki haragra tüzel, amikor a szenvedély helyett a meggyőzés és a meggyőzés célra vezetőbb. Szerintem nem tesz jó szolgálatot az ügynek az, aki küzdőtársai dezaválásával akar nagyobb lendületet adni annak a munkának, amelynek célja éppen a gazdatársadalom egységes szervezetének kiépítése.

Ez utóbbi módszert választotta Gaál Gaszton képviselő, aki, amíg néhány évi tartózkodó magatartás után, az OMGE-ben az aktivitás terére lépett, legelső és legbürgetőbb teendőjének azt tartotta, hogy az OMGE január 26-án tartott választmányi ülésén elítélő bírálatot gyakoroljon azok felett, akik az OMGE munkásságát a közeljövőben irányították.

A „Köztelek” február 7-iki számában megjelent beszédéből megállapítható, hogy Gaál Gaszton nyilatkozatában erőteljesen vádol bennünket. Azt mondja, hogy nem fejtünk ki elég nagyszabású és erélyes akciókat, taktikázásnak és eredménytelen információk közbejövésnek minősíti tevékenységünket. Kimondja, hogy az „OMGE-nek valóságos adót fizető” gazdaközönsége joggal elvárhatja, hogy életkérdéseiben az OMGE több harcikészséget tanúsítson és végül megállapítja, hogy „a háború befejezte óta nem találtak meg a gazdák az OMGE-ben azt a védelmet, amelyre joggal számíthatnak”.

Meg kell állapítanom, hogy Gaál Gaszton képviselőnek ezek a vádjai a legnagyobb mértékben igazságtalanok. Valamennyi pénzügyi és gazdaságpolitikai kérdés az OMGE közgazdasági és pénzügyi szakosztályában nyer előkészítést és nagyrészt elintézését és mivel ennek a bizottságnak én vagyok az elnöke, e vádak elsősorban engem érintenek és már ezért sem hagyhatom szó nélkül ezt a támadást.

Hogy a dolgok lényegébe hatolhassak, mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy Gaál Gaszton képviselő, aki az OMGE-nek valóságos adót fizető közönségéről beszél, érvény ezen adózás alatt bizonyára az OMGE részére történő tagdíjfizetést, nem hiszem, hogy ezt az állítást indokolni is tudhatná, amikor a dolog úgy áll, hogy egy 1000 kat. holdas gazdaságra ezen adózás címén 200 kg. buza esvén, 1-1 kat. holdra ebből 20 dkg. buza egyenértéke jut, ami a most érvényben lévő kulcs szerint 700 papirkoronának, azaz egy doboz gyújtó árának felel meg. A holdankénti egy pakli gyufa gyújtóerejével nem lehetne az OMGE-akciókat nagy lángra lobbantani, ha tevékenységünket nem a kötelességtudás vezetné.

En, ellentétben Gaál Gaszton képviselővel, nem a harcikészség hiányát, hanem inkább az összetartás hiányát látom és hibáztatom. Gaál Gaszton képviselő harcikészsége a pénzügyi kormány elleni gazdanagygyűlések rendezésével és a pénzügyminiszter

személyének támadásával véli a gazdaérdekeket megfelelően szolgálni. En, ezzel ellentétben, az OMGE tevékenységéhez szükséges nagyobb áldozatkészséget és munkakészséget találok a célra vezetőbb eszközöknek.

Végtelenül sajnálom, hogy abban a csendes, kitartó és reklám nélküli munkában, amelyet az OMGE vezetősége kifejt, Gaál Gaszton képviselő értékét munkáját nélkülözniük kell. Gaál Gaszton képviselő a közgazdasági szakosztályának a társelnöke és ha jól emlékszem, ülésein már vagy két esztendeje meg sem jelent.

Gaál Gaszton képviselő úgy tünteti fel a dolgokat, mintha az OMGE adópolitikai kérdésekben lagymatag volna. Utalnom kell itt arra az időre, amikor az OMGE a legélesebb harcot folytatta Kállay volt pénzügyminiszter ellen. Az 1922-iki országos gazda-nagygyűlésen a legerélyesebben rámutattunk arra, hogy a tisztán egyoldalú, fiskális alapon felépülő és a gazdasági érdekeket figyelmen kívül hagyó gazdaságpolitika eredményre nem vezethet. Leghatározottabban tiltakoztunk az akkor tervezett különböző adójavaslatok ellen és rámutattunk arra, hogy a magyar gazdasági életnek sarkpontja a mezőgazdaság. Ugyanekkor hangsúlyoztuk, hogy minden eszközt fel kell használni a mezőgazdasági hitel helyreállítására.

Nem akarok ma ezekkel a kérdésekkel bővebben foglalkozni, de ki kell emelnem, hogy abban az időben nagyon könnyen lehetett volna sokat tenni a mezőgazdasági hitel érdekében. Akkor azonban, sajnos, az volt a felfogás, elsősorban Kállay pénzügyminiszteré, hogy a mezőgazdaságnak nincs szüksége hitelre és enélkül is könnyen elviselheti a reá rótt terheket. Ezzel szemben igenis helye volt a tiltakozó nagygyűléseknek és demonstrációknak.

Igy juttottunk el a szanálás idejéhez. Ambar Ádó pénzügyminiszter teljesen lekötött rendszerrel állt szemben, programjából mindjárt megállapítható volt, hogy pénzügyi politikájának egyik fő törekvése a gazdasági élet megerősítése. E törekvésről vezéreltetve igyekeztek valamennyi termelési ágazatot egyaránt megerősíteni és azok harmonikus együttműködésére fekteti a súlyt. Programjának megfelelően a mezőgazdaság érdekeit is a helyes termelési politika és nem rideg finansziális szempontból nézi. Eppen ez a körülmény és az ilyen irányban évek óta együtt hirdetett közös állásfoglalásunk volt az, ami a pénzügyminiszterrel közelebbi barátságba hozott, amely utóbbi körülményt most egyesek úgy igyekeznek a közvélemény előtt hamisan beállítani, hogy e jóviszony miatt igyekezem a pénzügyminiszter ellen irányuló minden erélyesebb harci fellépést meggátolni. Erről szó sincs. Hanem az a körülmény, hogy évek óta mindketten azt az elvet vallottuk, hogy csak erősen megalapozott koncepciók gazdasági politika juttathat abba a helyzetbe, hogy eredményes pénzügyi politikát kövessünk, vezetett engem arra, hogy vele szemben a mezőgazdaság érdekeit is a megértés eszközeivel igyekeztem érvényre juttatni.

Lehet arról vitatkozni, hogy milyen utat kövessünk, azonban az kétségtelen, hogy azt az utat kell

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-34, 129-14, 129-15 VI., Vilmos császár-ut 65. sz. Sörgőnyom: „MEGALÉR” Budapest

FIÓKOK:
Sopron: Állatértékesítő, Sopron. Sörgőnyom: Vésztőpénztár Sopron
Wien: „MEGALÉR” Viehverwertung Gesellschaf m. b. H. Wien, St. Marx
Sörgőnyom: „Megalér” Wien

GAZDASÁGI SZAKASZTÁLY INTÉZMÉNYE I I
Hírlapok, híreket előnyös feltételekkel fejtünk ki I I

Meghívásra szakértőket a helyszíre kiküldjük I I

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, 16, korábbi évek árú adó-változtatásaihoz és külföldön, bizonyos értékekkel szemben. Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros-Markházaudvar, Sopron, Wien, St. Marx.
Sertésnél: Budapest-Ferencváros-Sertésudvar, Sopron, Wien, St. Marx
Husállományok és élő árú: Budapest-Központi vásárcsarnok

Mindennemű állatkitvített legelőnyösebben lebonyolítottunk

választani, amelyik a legcélravezetőbb. Meg kell vívni a legkeményebb harcot is, ha a kormány elzárkózik a méltányos és igazságos kívánságok elől, de nem észszerű harc politikával kiereszkölni akarni valamit, amíg kölcsönös érveléssel és megértelemmel megfelelő eredményre lehet jutni.

Gaal Gaszton vádjai kényszerítettek arra, hogy röviden vázoljam a pénzügyi és gazdaságpolitikai téren folytatott tevékenységünket.

Mint legfontosabbat emelem ki, a *hosszulejárati mezőgazdasági hitel* megoldását. Évek teltek el anélkül, hogy a pénzügyi kormány élén álló egyének átérték volna ennek a kérdésnek rendkívül nagy horderejét. A jelenlegi pénzügyminiszter tárcanéki miniszter volt még, amikor már e fontos kérdés megoldására törekedett és az ő vezetése alatt folytak hónapokon keresztül azok a kemény viták és alapos tanácskozások, amelyek arra irányultak, hogy a föld hitelének régi biztonságát visszazerezzük és elhárítsuk azokat a mesterséges akadályokat, amelyek észrevétlenül kerültek bele a földreformmal kapcsolatos törvényekbe.

Azért, mert a mezőgazdasági hitel akadályainak elhárításáért folyó harcunk nem zajlott le a nagy nyilvánosság előtt, igazságtalan és méltánytalan dolog azt lebecsülni.

A hosszulejárati hitel kérdésének megoldása körül folytatott munkából az OMGE a többi mezőgazdasági szervekkel együtt kivette a maga részét és hozzájárult ahhoz, hogy a gazdaközönség, habár nehéz feltételek mellett is, ilyen hitelhez hozzájuthasson.

Hogy a pénzügyminiszter jogos kívánságaink elől mennyire nem zárkózott el és helytálló panaszainkat mennyire figyelemre méltatta, annak bizonyosságul szolgálhatnak a következők. Pénzügyminiszteri tárcájának átvétele előtt közvetlenül nyilvánosságra került egy rendelettervezet, amely a jövedelmi és a vagyonszármazékos kérdéseket akarta szabályozni. Aki azt elolvasta, tudja, hogy ez a kisegyzésiakra minősülős terhet rótt volna, a közép- és nagybirtokokra nézve pedig elviselhetetlen adóterhet állapított volna meg. Csak példaképp említem meg, hogy még a nagyobb birtokkategóriákba nem eső birtokok kat. holdja után is 20 aranykoronát kellett volna csak jövedelmi adóban fizetni, ami egyenlő lett volna nemcsak a jövedelem teljes felemelésével, hanem magát az alapvagyonát is megtámadta volna. A tervezet ellen azonnal felemeltük tiltakozó szavunkat és a pénzügyminiszter azt revízió alá vette, aminek eredménye az volt, hogy az 1924. évi jövedelmi adó kivetésénél a jövedelmezőségi táblázat szolgált irányadóul.

A múlt év nyarán, amikor ujonnan szabályoztatták a *jövedelmi adó megállapítását*, az OMGE és a többi mezőgazdasági szervek nem mulasztották el, hogy azonnal fel ne hívják a pénzügyminiszter figyelmét a rendezés körül történt egyes anomáliákra és hibákra. Ekkor is hosszas tanácskozások folytak és sikerült a pénzügyminisztert meggyőzni arról, hogy rendelkezései változtatásra, illetve kiegészítésre szorulnak.

Ma pedig, amidőn a pénzügyminiszter az évre kívánja megállapítani a jövedelmi és vagyonszármazékos adókat és ezzel kapcsolatban, mint ő a parlamentben bejelentette, meg akarja szüntetni a ma érvényben levő adókulcs meredekségét, felkértük őt arra, hogy mielőtt az erre vonatkozó tervezet napvilágot látna, az előbb tárgyaltassék meg a gazdák érdekképviseleteivel. Az erre vonatkozó ígéretet megkaptuk és az OMGE nem fogja elmulasztani, hogy a gazdaságszolgálatra jogos és méltányos kívánságait teljes erővel érvényesítse.

Az *adókérdésre* vonatkozólag állásfoglalásunk kifejezésre jut a f. hó 20-iki pénzügyi bizottsági értekezlet elé terjesztett határozati javaslatunkban,

amelyből meggyőződhet a gazdaságszolgálat arról, hogy jogos sérelmeit mily alaposan és kimerítően tártá fel az OMGE a pénzügyi kormány előtt s valóban nem rajtuk mulik a gazdákérdekeknek az egész vonalon való hathatós érvényesítése.

Mint nagyobb jelentőségű tényre kívánok rámutatni az OMGE-nek arra az akciójára, amelyet a földbirtok törvény alapján földhözjuttatott egyének által fizetendő földbérlet és a földérték megállapítása ügyében folytatott. Az OMGE kötelességszerűen igyekezett odahatni a pénzügyminiszternél, hogy ez a kérdés a legfontosabb szociális szempontok érvényrejuttatásával nyerjen megoldást. Az OMGE e törekvésében a pénzügyminiszter legnagyobb megértésével találkozott.

Különös gondot fordítottunk arra, hogy az állam tulajdonjoga a vagyonszármazékos ingatlanokra vonatkozólag kidomborítsák és hogy a haszonbér behajtása, a közadók módjára vitessék keresztül. Gondoskodás történt észrevételeink alapján a vagyonszármazékos földbérlet és árara vonatkozó rendeletben arról, hogy a hosszadalmas eljárás elkerülésével a kataszteri tiszta jövedelem többszöröse után megállapított haszonbér állapítását meg a földhözjuttatottak számára. Figyelemmel volt a rendelet előterjesztésünknek megfelelően arra, hogy a hadirokkantak, özvegyek és hadiárvaik, valamint a vitességi érmesek megfelelő kedvezményben részesüljenek. Gondoskodás történt arról is, hogy a vételár megállapítása se járjon hosszadalmas vagy költséges eljárással, mert a vételár a bérösszegnek többszörösében állapított meg.

A *kényszeregyezési eljárás* szabályozása tárgyában 1926. év február havában kibocsátott rendelet tervezetéből észrevételeink alapján a mezőgazdasági hitelezők vitális érdekeit érintő számtalan sérelmet kiküszöböltek. Ezek közül különösen kettő említendő fel: az egyik, amely az árverésnek a kényszeregyezési eljárás jogerős befejezéséig való felfüggesztését tervezte, a másik az, hogy a jelzáloghitelezőkkel szemben is fel lett volna függesztve az adós fizetési kötelezettsége mindaddig, amíg az adós a kényszeregyezés értelmében fizetést teljesíteni nem köteles. Ezek az intézkedések a hosszú lejáratú hitelt folyósító s általában a jelzáloghitelező foglalkozó intézetek követelési és árverési jogának bizonytalanságba hozását jelentették volna, ami csorbította volna a hitelezők jogait és közvetve súlyosan utjában állt volna a mezőgazdasági hitel továbbfejlesztési lehetőségének.

Egyébként a hosszulejárati hitelen kívül is igyekezett a pénzügyminiszter a gazdák más irányú hitelszükségleteinek kielégítéséről gondoskodni és megkelt állapotunk, hogy e téren sem zárkózott el kívánságaink elől és befolyását a gazdaközönség érdekében érvényesítette a hitelt szolgáltató egyéb tényezőknél is.

Meg kell említenem azt is, hogy az OMGE-nek évtizedek óta fennálló kívánsága az *ingójelezéssel* kérdésének megoldása. Hosszu ideig harcoltunk anélkül, hogy ezzel a kérdéssel az illetékes körök foglalkoztak volna, ma mégis eljutottunk odáig, éppen Bud. pénzügyminiszter erővel támogatásával, hogy ez a kérdés szönyegre került. Az igazságminiszteriumban az összes érdekeltségek bevonásával tartott ankétón ezt a kérdést alaposan megvitattuk és ez alkalommal módjában volt az OMGE-nek is a gazdaságszolgálat álláspontját világosan és határozottan megjelölni. A mezőgazdaság érdekeiben továbbra is szorgalmazni fogjuk, hogy az a kérdés konkrét formában mielőbb a törvényhozás elé kerüljön.

A *cukorrépa termelés* szempontjából nagyjelentőségű a *cukorrépa minimális árának méltányos megállapítása*. Bud. pénzügyminiszter, amidőn a cukorgyárak a cukor behozatali vám felemelését kérték tőle, ehhez csak oly feltétellel járult hozzá, hogy az abból származó előnyben, az érdekeltségek közös megállapodás

alján, a cukorrépa termelők is megfelelően részesedjenek. Így ebben a kérdésben is sikerült a gazdaközönség érdekeinek érvényt szerezni.

Éveken át egyik legnagyobb panasza volt a gazdaközönségnek a *dohánybevételek* árák helytelen megállapítása. Adatokkal bizonyítottuk a pénzügyminiszter előtt, hogyha ez a rendszer tovább folyik, a dohánytermelés, gazdasági életünk nagy kárára, erősen vissza fog esni. A pénzügyi kormány helyesen mérlegelvé a termeléshez fűződő érdekeket, a részünkről támasztott követeléseket méltányolta és a multal szemben aranyértékben a dohány árának 40%-os emelését engedélyezte. De egyéb ez irányú követelésünket is méltányolta és itt utalok arra, hogy két év alatt 7 millió aranykorona ugyancsak kamatmentes kölcsönt engedélyezett a pajták rendezésére és építésére.

A gazdaságszolgálat évek óta sürgette a *kereskedelmi szerződés* megkötését és ezen az uton a mai exorbitans vámkor mérséklését. Sikerült a kormányval elérnünk azt, hogy a tanácskozásokba bevonásunk és így érvényesíthetjük befolyásunkat a helyes és okszerű vámpolitika folytatására.

Mindezek felsorolása után nyugodtan bízzuk a gazdaközönség tárgyilagos elbírálására annak elődöntését, vajjon az adott körülmények között megtett-e kötelességünk a gazdaságszolgálat érdekeinek megvédésében és Gaál Gaszton támadása az OMGE vezetőségének munkásságával szemben indokolt és igazságos-e.

Az agrárérdekeltség hathatósabb megszervezésére irányuló minden törekvést csak örömmel üdvözölhetünk, de ha Gaál Gaszton agrárpárt alapítását az OMGE igazságtalan támadásával kezdi, ez ellen a leghatározottabban tiltakoznom kell.

Látjuk már a hatását Gaál Gaszton fellépésének, amidőn a sajtó egy része ebből a támadó fellépésből a gazdaságszolgálat bomlására következtet. Ennek pedig kiszámíthatatlan következményei lehetnek. Képtelen vagyok megérteni, miképpen lehessen az egységes front megerősítését biztosítani, ha az ilyen irányú munkát a fegyvertársak dezavualásával kezdjük.

A pénzügyi politika igazságos megítélésénél egy nagyon fontos szempontot kell figyelembe venni. Még pedig azt, hogy a mezőgazdaságot érő súlyos sérelmek és nagy terhek közül más elbírálás alá tartoznak azok, amelyek állampénzügyeink összeomlása után szükségessé vált szanaszál következményei, amelyek a Népszövetség diktálta végrehajtását szigorúan ellenőrizi s amelyek a pénzügyminiszter kezét megkötik. Viszont más elbírálás alá esnek a pénzügyminiszter azok a ténykedései, amelyek a megkötöttség dacára, szabad elhatározásnak körébe tartoznak.

Ezen a téren van elsősorban helye bírálatnak a pénzügyminiszterrel szemben, míg az első csoportba tartozó rendelkezéseknél csak azt várhatjuk a pénzügyminiszteről, hogy a Népszövetség illetékes tényezői előtt igyekezzenek, amennyire az államháztartás egyensúlyának biztosítása ezt megengedi, a meggyőzés fegyverével a mezőgazdaság érdekeinek érvényesülését gátló akadályokat elhárítani.

En jó eredményt a céltudatos, kitartó és egységes munkától várok, attól a munkától, amely a pénzügyminiszterrel való harmóniában akarja a mezőgazdaság érdekeit szolgálni. Erről az utról nem térek le mindaddig, míg a mezőgazdaság érdekei iránt mindenkor kiváló érzéket tanúsító pénzügyminiszterre a meggyőzés eszközeivel sikerrel tudunk hatni.

Ha ilyen irányú tevékenységem és törekvésem nem találna kellő visszhangra, úgy félrealkok és átengedem a teret azoknak, akik azt hiszik, hogy ma más utakat járva, ellentétes módokkal és eszközökkel nagyobb eredményt fognak a gazdaságszolgálat javára kivívhatni.

FORDSON-TRAKTOR

raktárról
azonnal
szállítható

!!! Javítások, garancia mellett, az amerikai gépekkel felszerelt javítóműhelyemben 50 munkással, 4 mérnök vezetése alatt !!!

HALTENBERGER VILMOS

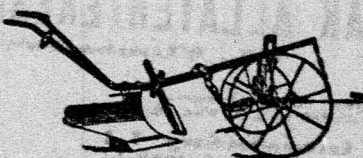
a FORD-gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.
Telefon: 66-15 8900 Székhely: Wilford Budapest

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, szikkek, fűkaszálók, burgonyakiszedő, kőfürész-berendezés.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárában készült páncélacél kormánylemezes egyetemes acélekéket,

ekvatorcséket, acélszorongókat, fogatoskapákat, sima- és rögtörőhengereket, szabatosan működő AGRAR-DRILL vetőgépeket, szecskák és repavágókat, magassenyemű háti permotaszéket, cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinkomobileteket, gőzmagánjárókat, legjobb szerkesztett szivógépmotort, 100 lóerő teljesítményű, ajánl az



AGRARGLOBUS

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.

Távirat cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST

TELEFON:
József 125-79

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület üzemi bizottságának

március hó 26-án, d. u. 1/25 órákor az OMGE székházának nagytermében tartandó vitatülésére.

Tárgy:

1. A háromnyomásos gazdaság átmeneti vetésforgóinak szerkesztése és bírálati. Előadja és vitakérdésként bevezeti: Stolp Ödön, a Debreceni M. Kir. Gazdasági Akadémia r. tanára.
 2. Hozzászólások, a kérdés megvitatása.
 3. Esetleges indítványok.
- Tekintettel arra, hogy ez a tárgy a kisgazdákat és a nyomásos társaságokat nagyban érdekli, minden érdeklődő gazdát, nyomásos társaságok kiküldötteit, érdekképviseletek, községek kiküldötteit és vendégeket szívesen látunk.

Budapest, 1926. március hó 15-én.

Székház Elemér s. k. az OMGE üzemi bizottságának elnöke.

A mezőgazdaság adósérelmel.

Az Omge pénzügyi bizottsága által rendezett országos adóügyi értekezlet.

(1926. március 20-án d. u. 5 órákor.)

Jelen voltak: *Hadik* János gróf elnök elnöklété alatt *Somssich* László gróf Omge elnök, *Ajkay* Elemér, *Ambrus* Gyula, *Balogh* Brunó, *Balogh* László, *Balogh* Sándor, *Baross* Endre dr., *Belcséy* Géza, *Bernáth* Béla, *Bischofs* Sándor, *Csinácz* Béla, *Czégény* Károly, *Dardányi* Ignác dr., *Domokos* Géza, *Dömötör* László, *Eály* József, *Eszényi* Jenő, *Farkas* Ferenc inárcsi, *Farkas* Géza alsóferri, *Farkas* László inárcsi, *Főber* Tódor, *Floch* *Reyhersberg* Alfréd dr. Jovag, *Fürödy* Jenő, *Gad* Gaszton, *Gad* Lajos, *Gally* Kálmán dr., *Gaykó* István, *Gombkötő* Sándor, *Góth* László, *Halász* Miklós, *Halmay* József, *Hateany* Endre báró, *Hermann* Antal dr., *Hornáth* Géza, *Huska* Károly, *Jankovich-Bécs* József gróf, *Kain* László, *Kaus* Béla, *Kégl* János, *Kelemen* Imre dr., *Kidr* Sándor, *Kokovay* József, *Kodó* Mihály, *Kornfeld* Mór, *Kovács* Károly, *Kostás* Viktor, *Kun* Ferenc, *Leopold* Lajos ifj., *Luzenbacher* Miklós, *Majláth* Géza gróf, *Manninger* Gusztáv, *Mátffy* László, *Matta* Árpád dr., *Mauthner* Alfréd, *Meller* Henrik, *Méry* Ernő, *Mesterházy* Ernő dr., *Mesterházy* Jenő, *Mócsy* István dr., *Montenau* Nándor herceg, *Nágy* Henrik, *Nágy* Henrik ifj., *Nágy* László, *Nemes* János gróf ifj., *Ormány* János, *Párczer* Ernő, *Pöhl* Henrik, *Purgly* Emil, *Ráth* József, *Reichenbach* Béla, *Ringelhann* Béla, *Ringelhann* Lajos, *Sohár* Árpád, *Stéber* Antal, *Studinka* Elemér dr., *Szabó* Imre, *Szavárd* Richard, *Székényi* Domokos gróf, *Székényi* Géza gróf, *Székház* Elemér, *Szigeti* Pál dr., *Szma* *zenka* Herbert, *Szombati* István, *Szohner* Lajos dr., *Tahy* István, *Tarnay* Gyula, *Tóth* Arisztid, *Törley* Bálint, *Trummer* Jenő, *Unger* Alajos dr., *Varga* Imre, *Végh* János, *Végh* József, *Vidék* Nándor, *Visolyi* Akos, *Visolyi* Gusztáv, *Vodrovich* Nándor, *Waldhoff* Frigyes báró, *Weidinger* Dezső, *Weiser* Sándor dr., *Zsitványos* Béla és *Zsöld* Károly.

Az OMGE tisztikara részéről: *Buday* Barna főszekretész-igazgató, *Mutschenbacher* Emil dr. ügy. igazgató, *Fabrics* Endre főtitkár és *Rothmeyer* Imre titkár. Távollmaradásukat kimentették: *Bernát* István, *Meskö* Pál, *Ósztróluetzky* Miklós, *Rubinek* István dr. és mások.

Hadik János gróf elnök: Amidőn a gazdatársadalom nagy számban megjelent tagjait szívesen üdvözlöm, a pénzügyi szakosztály ülését megnyitom. Üdvözlöm *Vargha* Imre államtitkár ó mellőségét, aki a pénzügyminiszter képviselőjeként megjelent és bizonyára szíves lesz a felmerült kérdésekre a pénzügyminisztérium szempontjából a kellő felvilágosításokat megadni. Üdvözlöm továbbá *Gally* Kálmán államtitkár, mint a földművelésügyi miniszter képviselőjét.

Az 1925. dec. 8-i OMGE közgyűlés alkalmával többen indítványt tettek a gazdaközségeket ért adósérelmek orvoslása érdekében.

A közgyűlés úgy határozott, hogy ezeket az indítványokat érdemleges tárgyalás céljából kiadja a pénzügyi bizottságnak és egyúttal azt a megbízást is adja a bizottságnak, hogy *gyűjtőn további konkrét adatokat az adózás terén mutatkozó aránytalanságokra és sérelmekre vonatkozólag.*

A pénzügyi bizottság felhívást intézett a gazdasági egyesületekhez és egyesületi tagokhoz, hogy a *szóbanforgó adataikat küldjék be.* A felhívás folytán beérkezett és egyébként tudomásunkra jutott adatokat és javaslatokat feldolgozva, határozati javaslatot készítettünk, mely a mai értekezlet tárgyalásainak alapját szolgálja.

Hogy *mentől nagyobb érdeklődés és hozzájárulás mellett* folyjon le ez a tanácskozás, *azért tisztük ki a gyűlést ezekre a napokra,* amikor is a *gazdaközség legnagyobb része a tenyészállatvásárra vagyis Budapestre jön.*

A mai tanácskozást a mezőgazdaság válságos helyzete tette szükségessé.

Amikor ma ilyen súlyos helyzetbe sodródott a gazdatársadalom, különös figyelemmel kell gondolnunk a kormányra arra, hogy az egyes adóanyagokat tuiságosan meg ne terhelje, mert a tuiságos adó megterhelés megszünteti a tényleges adózás lehetőségét. Ebben az esetben a szanalás érdekében hozott áldozatok is hiábavalók, mert a célt, az államháztartás egyensúlyának biztosítását sem sikerült elérni.

Mivel a gazdatársadalomnak az adózás kérdésében elfoglalt álláspontja különös horderővel bír, kérem, *mellőztessék a mi határozati javaslatunk meghallgatása után ahhoz mentől kimerítőbben hozzászólni,* hogy a szonyegen levő kérdésekben egységes álláspont alakuljon ki a gazdatársadalomban. Véleményem szerint a mai helyzetben nem tüntetéssel és követelődéssel, hanem megértéssel és a pénzügyminiszterrel történő egyetértéssel érhetünk el eredményt. A pénzügyminiszter eddig is hebizonyította minden alkalommal, milyen nagy erőkkel viselik a mezőgazdaság érdekei iránt és a vele harmóniában elérendő eredmények bizonyára lehetővé fogják tenni, hogy a magyar mezőgazdaság a súlyos viszonyok és a fennálló nehézségek ellenére is prosperálhasson. (Élénk helyeslés.)

Felkérem *Mutschenbacher* Emil dr. igazgatót, legyen szíves a határozati javaslatot előterjeszteni.

Mutschenbacher Emil dr. igazgató előrebocsátja, hogy minél több időt kíván engedni a megjelent gazdáknak sérelmek előadására, miért is lemond minden részletes indoklásról, amit annál inkább megtehet, minthogy a gazdatársadalom adósérelmei és panaszai ugyisólván a közutadban élnek, előterjeszti tehát a gazdasági egyesületek és egyes tagok részéről beszoigaltott adatok gondos felhasználásával elkészített határozati javaslatot. (Felolvassa az élénk helyesléssel és tapsal fogadott javaslatot.)

Balogh Brunó: A közvélemény általában azt hiszi, hogy a gazdatársadalom igen kedvező körülmények között került ki a háborúból és a forradalmakból. A pénzügyminiszter képviselője könnyen megítheti a gazdatársadalom mai helyzetét a támegek hitelkártyáiból és láthatja azt is, milyen feltételek mellett kénytelen a gazdatársadalom hitelt igénybe venni. Ha voltak is konjunktúrális nyereségei a gazdatársadalomnak, ezek már elmúltak. De különben is ezen a réven csakis a vabanque dolgozó gazdák keresnek, akik jobb koronában felveit és rosszabbal visszafizetett hitellel dolgoztak, hízaltak akkor, amikor nem volt szabad, vagy nem volt abrak, maximális aron felül adtak el stb. A becsületes tradíciók szerint dolgozó gazdák, akik a törvényeket és hatósági korlátozásokat megtartották, nagyon keveset keresnek, de azt is már többszörösen visszafizették. Még a vabanquerők is legnagyobb részét visszaadták már a konjunktúrális nyereségeiket.

A mai vámpolitika és adópolitika egyenesen bünteti, sújtja az intenzív gazdálkodást. (Ugy van!) A határozati javaslatot teljes egészében magáévá teszi és annak egyes pontjaihoz kíván adatokkal szolgálni. Lehetetlen a miniszteri rendelet földár-megállapítása. A maga esetében például teljesen kizárt dolog, hogy a 700 aranykoronás földárbeeslés megfelelően a forgalmi árnak, mert hiszen ez 12 milliónak felelne meg. Hasonlóképpen lehetetlen nyolc-tizenkét százalékos kulccsal holdankint nyolcvan-kilencven aranykorona holteltári érték fevétele, ami 1500 holdas birtoknál 120 ezer aranykoronának felelne meg a valóságban legfeljebb negyven-ötven ezer aranykoronában felvehető értékkel szemben. Ez száz százalékos többlet. (Ugy van!)

A házadónál az utolsó hónapokban a házadó-köteles objektumok közé bérbeadott szeszyárt és malomépületeket is felvették. Ezen a jogon legközelebb az istállóra és pajtára kerül a sor. Követelni kell, hogy tisztán a lakóház legyen a házadó alá sorolható, sőt azt helytelennek tartja, hogy a gazdasági lakás házadó alá esik, holott azt éppen így mentesíteni kellene, mint a család lakásokat. Felemlíti, hogy a saját (tolnamegyei) községében tavaly 98, az idén

102 százalékos a községi pótdadó, holott törvény szerint ötven százaléknál többet nem lehet szedni. Talán amiatt van ez, hogy a papiros-autonómia ellenére felsőbb helyen olyan kiadásokat kényserítettek a községekre, amelyekre nincsen pénzük. (Ugy van!)

A határozati javaslatban nem említett konkrét, az ideai adókiévetésre vonatkozó kérelmeket ajánl a pénzügyminiszter elé való terjesztésre, hogy a kivétő hatóságok idején megfelelő utasításokat kaphassanak. Minthogy a gazdaságok 90 százaléka nem vezet könyvet, ezek jövedelmét csak becslés útján lehet megállapítani, a legnagyobb sérelmek pedig éppen itt történnek. (Ugy van!) Tavaly bizonyos sémák szerint történt a kivetés, a katasztrális holdak számához és jövedelméhez arányítva, az idén ezt törölték azaz a helyes céllal, hogy a valóságos jövedelem nyomoztassék ki. Ennek ellenére felszólítás ment a községekhez a vetési területek, a termés, az üzemköltségek és ezek alapján a jövedelem megállapítására. Talán el is lehetne ezt fogadni, ha számomba a megállapítás a valóságos viszonyokkal. Magánúton arról értesülünk, hogy például 100 holdig terjedő birtokoknál hatvan százalékos üzemköltségeket, ezer holdig hatvanöt, ezer holdon felül hetven százalékos állapítanak meg és engednek a nyersbevételből levonni. A maga részéről a felső határt nyolcvan százalékra ajánlaná olyan értelemben, hogy kérjék fel a pénzügyminisztert, hogy ötven holdig az üzemköltséget állapítsa meg hatvan százalékban, mert itt a gazda munkája nagymértékben jut érvényre, ötvenöt száz holdig, amikor már az üzemköltség fokozódik idegen munkások révén, legyen a levonható üzemköltség hatvanöt százalék, ötszáz holdig hetven, ötszáz holdon felül ezerig, ahol feltétlenül gazdasztrre és segédekre van szükség, legyen hetvenöt és ezer holdon felül legyen nyolcvan százalék. (Ellentmondások.) Ezt mint általános minimumot indítványozza, mert ha az OMGE nem tesz ilyen értelmű javaslatot, a gyakorlatban a gazdákra sokkal súlyosabb és igazságtalan üzem-levonások fognak érvényesülni, mert valami szabályt okvetlenül kell a becslésekre adni.

Általános a panasz, hogy a terményárak értékelésénél a buzára 450 ezer koronát állapít meg a rendelet. Ez annál kevésbbé lehetséges, mert a számításhba vett termésben foglaltatik az annak nagyrészét felemészítő konvenció, vetőmag stb. Ennek az árnak mérséklése feltétlenül szükséges. Feltétlenül megfelelő utasítást kell adni az adóhivataloknak az állat-haszonvétel helyes megállapítására. Kérni kell a pénzügyminiszter rendelkezését, hogy a tehenészetek után a mult évre egyáltalán hasznót nem szabad számítani, mert kétezer-ötszáz és háromezer koronás tejárak mellett haszon nem volt. (Ugy van!) Nagyon ügyes gazda, nagyon jó tehén-állománnyal bírta ilyen árak mellett a trágyát kikapni, ezt pedig értékelni nem lehet, mert az majd a termésben jut kifejezésre. Ugyanez áll az állathizlalásokra is. Harminc százalékkal csökkent árak és emelkedő abrakárak mellett haszonnal bízalni nem lehetett. Ennek leszámitásával nem is éri a kincstárt károsodás, mert ha a rezsiükcs leütésével a takarmányok után is számíjják a jövedelmet, ebben az állathaszonvétel ugyis benne van. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy erre az adókiévető hatóságok pontos és részletes utasítást kapjanak. (Helyeslés.)

A pénzügyminisztérium intenciója az, hogy becslés útján, művelési ágak szerint állapítsák meg, nem járt-e veszteséggel valamelyik művelési ág? Ez különösen szól a szőlő-termeslésre, amely a mult évben nagyon veszteséges volt. Holdankint nyolcmillió alul nem lehetett megművelni és a legmagasabb termés 20-25 hektoliter volt, vagyis az ára nem érte el a hatmilliót sem. Feltétlenül szükséges, hogy a becsléssel történő jövedelem-megállapításnál az egyes művelési ágak veszteségei a birtok jövedelméből leszámitassanak.

A bérlekre vonatkozó utasítás szerint, amennyiben a bérle által kimutatott haszon nem éri el a hasonló, saját kezelésű birtok jövedelmének 25 százalékát, akkor legalább az a 25 százalék vétetik az adózás alapjául. A mai viszonyok között a bérle igen könnyen szenved veszteséget, különösen, ha tulmagas buza-bérösszegbe ment bele. Békéidőben sohasem a saját gazdaságának jövedelmei szerint irányították a bérjövédelmet, hanem a fizetett bérösszeg hánnyadát vették fel, amelyet fizetni kellett, akár volt jövedelem, akár nincs. Ezt elfogadhatónak tartja, de a másik sémát nem.

Általában az ideai adófizetéseknel az a felfogás mutatkozik, hogy az 1924. év rossz volt, az 1925. év jó. Ez sem áll meg teljesen, mert az 1924. évi rossz termés mellett az alkonyunktura különösen az állat- és egyéb mellékhaszonvételknél jobb volt, a borárak is jobbak voltak, tehát behozták itt, amit a kalászosoknál vesztek. Az idén éppen fordítva volt, ennélfogva az arra alapított utasításokat, hogy az idén jó termés alapján bírálandó el az adózás, vissza kell vonni, mert a legjobb esetben közepes évvei állanak szemben.

MOS
szám.
Budapest
ásboronák,
berendezés.

S
DELNI
szám.
PEST

SZÉN SUGÁR
szántásra
cséplésre
Vilmos R.-I.
Budapest, IV., Ároly-körút 14. sz.
TELEFON: József 258, József 259, József 260, Teréz 56-50, Teréz 115-09

FORDSON-TRAKTOR azonnal szállítható raktárunkból
Alapított: 1898.
MELIS és PINTÉR Szombathely a FORD MOTOR COMP. autorizált képviselője.

Indítványozza a határozati javaslat elfogadásával, hogy külön feltevésekben kérje az OMGE a pénzügyminiszter sürgős intézkedéseit az általa felhozottakban, elsősorban, hogy az állathaszonvételek után külön adó semmiképp sem vehető ki, s amennyiben egyes művelési ágaknál valaki hitelt érdemlő módon veszteséget tud kimutatni, azt egész jövedelmének kiszámításánál vegyék tekintetbe, végül a bérlióknál a szigorú előírások valamennyire enyhíthetők. (Helyeslés.)

Ormány János a határozati javaslatához hozzájárul, hasonlóképpen elfogadja előtte szóló megállapításait. Ha a jövőben az adózás kérdésével állandóan, rendszeresen és tudatosan, szakszerűen nem foglalkoznak a gazdák, az adózás terén a mezőgazdaság mindig hátrányban lesz más kereseti ágakkal szemben. (Ugy van!) Az adózásnak arányban kell állania a mezőgazdaság teherviselési képességével, másrészt a mezőgazdaság adózásának más hasznóbajto foglalkozások adózásával. Ehhez adatgyűjtések kellene a teherviselési képességről, s az adózás mérvéről. Az országos kamara felhívására valamennyi kamara meg is kezdte az adatgyűjtést. A Felső-dunántúli Kamara több mint kétszáz hiteles adatot gyűjtött, amelyekből a következő fontosabbakat veszi ki: A háromholdas gazdánál mindkét évben 18-20 aranykoronából vették fel általában a katasztrális tiszta jövedelmet a valóságos 10-12 korona helyett. 10 katasztrális holdnál 13-17 aranykoronába, 25 holdas gazdánál 14-18, 30 holdasnál 10-20, 100 holdasnál 10-16, 1000 holdasnál 10-15, 1000 holdon felül 10-18 koróra között mozog az értékelés. Általában tehát tíz és tizennyolc aranykorona között mozog, ez pedig a hivatalos becsléssel szemben közel százszázalékos differenciákat mutat, amit nem lehet kiegyenlített adózással tekinteni. A pénzügyminiszternek tehát pontos adatokat kell összegyűjtenie, hasonlóképpen a mezőgazdaság érdekképviseleteinek is. További adat, hogy a Dunántúli egyik községben egy szobát négy-öt koronával értékelték, más községben tíz koronával, ami szintén százszázalékos különbség. Ezt ki kell egyenlíteni.

Indítványozza, hogy az érdekképviseletek összessége, illetve az OMGE és az Országos Mezőgazdasági Kamara köldjenek ki pénzügyi albizottságot nyolc-tíz szakemberről, akik állandóan a kérdésekkel foglalkoznának, javaslatokat készítenének, adatokat gyűjtenének, a sérelmeket feltárnák és mind a pénzügyminiszter elé juttatnák. Ennek a bizottságnak a feladata lenne:

1. A különböző gazdasági egységek, kategóriák teherbíró képességének megállapítása.
2. A már eddig rendelkezésre álló és még összegyűjtendő különféle adónemeknek szükséges szempontból való felmérése.
3. Az összes adónemeknek a mezőgazdaság szempontjából való átvizsgálása és mérlegelése.
4. Különböző mezőgazdasági kategóriák teherviselő képességével arányos igazságos adóztatás alapfeltételeinek, vezérelveinek megállapítása.
5. A bizottság által előterjesztendő javaslatoknak mindkét országos érdekképviselet által való letárgyalása, elfogadása és a pénzügyi kormányzatnak olyan irányban való befolyásolása, hogy a két érdekképviselet által kiküldendő tagokkal a pénzügyminiszterium vegye fel a tárgyalás fonálát, egyezzenek a mezőgazdaság teherviselő képességével arányos, igazságos adóztatást megállapítani. (Helyeslés.)

Dóry Frigyes: A gazdák legsúlyosabb és legsérelmesebb adója a jövedelem- és vagyonadó. Rá kell mutatni arra, hogy az alaphiba magában a törvényben van, amely túlságosan magasán állítja meg az adókulcsokat. A legmagasabb fokozat 44 százalékos a jövedelemadó-kulcs, a legmagasabb pedig 1 százalékos emelkedik, ez 4 százalékos jövedelemmel szemben a jövedelem 25 százaléka, tehát összesen 69 százalékos. Ez teljesen elviselhetetlenül teszi az adóterheket még akkor is, ha igazságosan és a valódi jövedelem alapján vetik ki.

A határozati javaslat is kitér arra, hogy az összes kivett adó nem lehet több a jövedelem 75 százalékánál, csak-hogy éppen ennél a pontnál nagyon nagy eltérések vannak. A háború előtt is előfordult, hogy valakinek kétszeresen vagy többszörösen állapították meg a jövedelmét, csak-hogy a maximális ötszázalék mellett legfeljebb kétféle helyett három, három helyett négy százalékos fizetett. Most azonban helytelen becslés mellett nem száz, hanem 150 százalékkal is többet fizet, holott egész biztos tudomása szerint nagy csomó olyan földbirtokos volt, aki a múlt évben ráfizetett a gazdaságra és mégis igen magas jövedelem után fizetett jövedelemadót. (Ugy van!)

A főtét tehát, hogy az alaphiba küszöbölődjék ki, azaz a törvényt lehetőleg változtassák. Ennek ugyan sokféle nehézsége van, de erre mégis törekedni kell és meg kell szabadítani különösen a nagy- és középbirtokosokat igazságtalanul sújtó terhektől, melyek a rendkívül magas skála révén sújtják őket. A másik súlyos sérelem a vagyonadó. A régi helyes adózási tervek szerint az adók igazságos és helyes alapja

csakis a jövedelem lehetett. A vagyon nem lehet igazságos adóalap, mert kétszeres adóztatást jelent, ez az adóztatás még Angliában sem tudott keresztül menni. Határozatlan ragaszkodni kell ahhoz, hogy a vagyonadó töröltesse, vagy a lehetőség szerint enyhíthessék. Annakidején azt hozták fel mellette, hogy a fundált jövedelmet jobban meg kell adóztatni, mint az ingó jövedelmet. Ezzel szemben azonban figyelembe veendő, hogy a nem fundált jövedelem sokkal könnyebben kicsuszik az adózás alól.

Rá kell mutatni a gazdákat sújtó rendkívül súlyos indirekt adóra, ami az iparvédelem címén a vámszerződéses által teremtett helyzetből folyik. Amikor tehát méltányosságot kérnek a direkt adózásnál, akkor kérjék, hogy ez utóbbi körülményt is vegyék figyelembe. Szívesen viselnék a gazdák magasabb adókat, csak módjukban legyen. Mikor azonban az értékesítési viszonyok olyan súlyosak, különösen az állattenyésztés terén, amit a tenyészállatvásár is igazol, ellenben az iparikkal árai messze a paritás fölélt mozognak. (Ugy van!) akkor nem tudják elviselni a súlyos adókat. Nem tartja helyes alpnak a Balogh Bruno által is említett rezsi-levonási rendszert, mert például a községeknek kiadott utasítások és számítások irnak elő a különféle termelési ágak jövedelmének megállapítására, amellyel azonban sohasem lehet helyesen elbírálni a gazda jövedelmét.

Akármielyen pontosan kalkuláljuk ki akár harmincegyezer fővel művelési ágra a termelés hasznát. A végeredmény sohasem fog a gazdaság összes jövedelmével egyezni. Ezt csak kettős könyvvitel mellett lehetne megállapítani, de ott, ahol például a Balogh Bruno által is említett nyert trágyát igen drágán fizeli, ezt nem lehet a jövedelem számításánál pontosan értékelni, nemkülönben sokféle kiadási tételeket, közmunkákat, általános kiadásokat és hasonlókat sem.

Az egyes művelési ágak mérlege alapján csak kettős könyvvitel mellett lehet kiszámítani a gazdaság jövedelmességét.

Helyes ellenben, amit Ormány igazgató mondott, hogy bizottság gyűjtse az adatokat, vegyék figyelembe, hogy a súlyos helyzetben levő gazdák mit tudnak produkálni, ebből igazságos alighoz skálát állapítsanak meg, de olyant, amilyent a gazdák legnagyob részét elfogadhat. Nem kérnek a gazdák semmiféle olyan dolgot, amely nem illeszkedik meg őket jogosan, de ezeket a mostani túlzott adóterheket, amelyek sok esetben igazságtalanok, okvetlenül enyhíteni kell. (Élénk helyeslés.)

Hadi János gróf elnök: Tekintettel az idő előrehaladtóságára, a bizottság hozzájárulásával a jelenlévőket-hogy felszólalásait rövidre, lehetőleg tíz percnyi tartóidőre szabják. (Helyeslés.)

Balogh Bruno: Szavait félreértették. Nem javasolta az említett becslési módot, de az ország legnagyob részében az ideig a gazdák jövedelme tényleg ezen az alapon fog felbecsülni, s amennyiben ez bekövetkezik, arra kell törekedni, hogy a becslés a tényleges jövedelemnek feleljen meg.

Szigeti Pál: Mindenki érzi, hogy a dolgok nem jól mennek. Ormány igazgató azt mondta, hogy kósz van. Dóry Frigyes a jövedelemadó-rendszer megváltoztatását kívánja. Balogh Bruno rámutatott nagyon sok anomáliára. Nem beszél a részletekről. Adórendszerünk nem következetes, nem konform a gazdasági élet követelményeivel, az adórendszer premisszái hamisak, zavarosak, ellentmondások vannak a végrehajtási utasítások és rendeletek nem egységesek, nem világosak, félremagyarázásokra adnak alkalmat, sokszor a végrehajtási utasítások a törvényvel ellentellenek. (Ugy van!) Arisztófanesz példája szerint nem pusztán gáncsolni akar, hanem érdemeket szerezni a hibák megjavításával és kiküszöbölésével. A babonákat megszüntette a tudomány, a pénzügyi babonákat is meg kell szüntetni az igazságos adózással. (Helyeslés.)

Mindenki elveszítettnek érzi magát az adórendeletek dzsungeleiben. Világos igazságainkat nem tudjuk érvényesíteni. Kétszeres adózás ellen kért bizonylatkiadását egyik adófelügyelő azzal tagadta meg, hogy az adóhatóságoknak nem hivatása az adókat az adóhatóságokkal folytatott küzdelemben támogatni. (Derűtlenség. Közbeszólások: Hallatlan!) Ezen az uton tovább nem szabad haladni. Megfizeti, amit a törvény előír, de a törvény legyen világos, a pénzügyi hatóságok ne igyekezzenek azokat mindenáron az adóterhek skálájánál a törvény szerint a nagyob összeget kell az államkincstár javára befizetni ott, ahol a bérlo többet fizet. A rendelet betedik pontjába a pénzügyi hatóságok azt magyarázzák bele, hogyha a bérlo fizeti a haszonbért és jelent, hogy ne azt a buzabért fizesse, amely magában véve több, mint a skála szerint járó vagyonválság-haszonbér, hanem mindazt, ami községi adóban, állami adókban, jár-

lékokban, tűzbiztosítási illetékekben hozzászámítható, vagyis duplán fizessen. Holott ez nem volt intenciója a törvényhozásnak, csak meg akarta akadályozni, hogy a kincstár esetén a döntő fórum a pénzügyminiszterium, tehát nem független bíróság, hanem maga az érdekelte ügyfél. Ez szemérmé jogrenddel össze nem egyeztethető. Ajánlja a kérdést az államtitkár figyelmébe, mert nagyszámú ezirányú fellebbezések elhatározni a döntésre. Az igazságügyminiszterium ködülkációs osztályában ellenőrzik jogi szempontból a különböző miniszteriumok intézkedéseit és tudomása van arról, hogy innen ismételt mutattak rá ellentmondásokra a pénzügyi törvényhozásban, de ezeket nem veszik figyelembe. Egy-szerűen elsielik a kérdéseket. Ennek meg volt bizonyos jogosultsága az átmeneti időben, amikor a pénzügyek rendezését nagy vonásokban, szinte erőszakosan kellett keresztülvinni, hogy a rend helyreálljon, azóta azonban már elég idő volt az ismételt felpanaszolt hibák és sérelmek orvoslására.

Kifejezést kíván adni annak a meggyőződésének, hogy az adótörvényeknek igazságosoknak, következeteseknek, világosoknak kell lenniök, a különböző intézkedések egymással összhangba legyenek, mert különben hiába hívják az adókat huszonöt hatóság elé, megnyúvással távozni egyiktől sem fog. Akkor pedig a rendszerben van a liha, amelynek fenn-tartása az ország egész erkölcsi erejét és felfogását súlyosan alássa. (Ugy van!)

Mesterházy Ernő: A határozati javaslatot teljes egészében magáévá teszi és elfogadja. 1924-ben Sopron megye csepregi járásában a község területén levő cseledházakat házadó alá vették. A pénzügyigazgatóság ezt jóváhagyta. Megfellebbezték a közigazgatási bizottsághoz és kérdéseket a pénzügyigazgatóság azt mondta, hogy az 1922. évi törvény magyarázatára nézve és a végrehajtási utasításra ellen-tétes a felfogás a miniszteriumban. Az adómentesség a törvényben világosan ki van mondva s ha ezt kikérdik, félt, hogy a többi cseledházak is adó alá vonatnak. Felolvassa a törvény idevonakozó rendelkezését, amely szerint a gazdasági épületek, cseledházak, bányák, kohómevek, közraktárak, gyárak és hasonló ipartelepek területén az ízem céljára szolgáló épületek és épületelemek nem esnek házadó alá. A területhez való kötés nyilván csak a bányákra, kohómevekre s a többiekre vonatkozik, de nem a gazdaságokra. Ez az esetleg homályosan értelmezhető pontot meg bomlályosabbá tette a végrehajtás utasítás, amelynek betedik szakasza szerint adómentes gazdasági cseledházak alatt olyan épületek érte-nek, amely kizáróan az erdő- vagy mezőgazdaságban alkalmazott cseled és ennek családja használatában... s. h. Az ötödik pont szerint a gazdasági épületek, cseledházak csak addig adómentesek, ameddig mint a földbirtok tartozékaik rendelkezésükre megfelelően használhatók. Ezt a tartozék-megállapítást úgy értelmezik, hogy a cseledházak a birtokon kell lenni, vagyis a község területén fekvő cseledházak nem adómentesek. (Ellentmondások.) Ez a legnagyobb abszurdumokra vezet, amire példát is említi fel, hogy a birtoktól ötven lépésre a község területén levő öt cseledházat megadóztatják.

Kéri a bizottságot, járjon közbe az ilyen anomáliák kiküszöbölésére és hívja fel a közigazgatási bíróság figyelmét is e kérdésre. (Helyeslés.)

Földes Mór dr.: Ha csak az adók és pótdadók, tehát csak a szó legzúkobb értelmében vett adóztatás terén szenvedett sérelmeket akarja a gazdáközönység ezáltal panasz tárgyává tenni, úgy az előterjesztett határozati javaslatához egyetlen hozzátenni való szava nincsen. Ha azonban a mai gyűlés feladata az, hogy általában a gazdák terhére, a szó legtágabb értelmében vett terheket tegye panasz tárgyává, úgy kiegészítésre szorul a határozati javaslat. Kiegészítésre különösen a már bamba jutott gazdák érdekében, mert hogy a mai értekezleten kevesebben vannak jelen, mint az egy-évvél ezelőtti megtartott tavaszi gazdasági ülésen, annak sajnos, egyik oka az, hogy még a kedvezményes vasúti tarifák mellett is igen sokan vannak a gazdaságsadalom tagjai között, akiknek budgetje már nem engedte meg azt, hogy a mai értekezleten jelen lehessenek.

Három irányban kívánja kiegészíteni a benyújtott határozati javaslatot. Figyelmébe ajánlja a pénzügyminiszter önmegtámasztása képviseléseiben megjelent államtitkár számával olyan, szinte „gyökösített dologi terhek”, amelyek az adóknál nem kisebb súlyúak a földbirtokosok számára, hanem általában az inflációs korszak csokévényeitől visszamaradt illetek, amelyek nagyon keservesen sújtják különösen a bamba jutott gazdákat.

Egyik ilyen inflációs csokévény a zalogjog bekebelezésével kapcsolatosan felmerülő II-foku es törless, valamint a bekebelezési illetek. E tekintetben a békeállapot az volt, hogy 1/20-0 volt fizetendő az adóssági kötelezvény illeteke címen 1/20-0 a törlessi engedély és nyug illetek címen és 0/70

Gyümölcstermelők és szőlőbirtokosok figyelmébe:
Lisztharmat, vánkospenezs (monilia), varasodás, gyümölcsfák és szőlőlevél fodsorodása ellen permetezzünk

SOLBAR-ral
Egész nyáron át alkalmazhatók a rügyek és a lomb veszélyeztetése nélkül

USTIN
Vértető ellen
Levöltető ellen
a leghatásosabb szer

Gyártja: **Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek R.-T., Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 8.**

MAGO-MOBIL
VILÁGHIRÓ AGGREGATJAINKKAL
meglevő GAZDASÁGI KISVASUTJÁT
MOTOROS-ÜZEMRE átalakítjuk!

TEHERAUTÓK
MOTOROS LOKOMOTIVOK
SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK
GAZDÁKNAK HITELRE!

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNİ
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPESÁR R.-T. DAIMAGPOCH. BUDAPEST
AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH
Bégyarország adóssági kötelezvénye: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

VETŐ
szár
CSÁVÁ
Krausz-M

MOTO
SZIV

aszámítható, vagyis a törvény...

illeték a zálogjog bejegyzése címén. A kölcsön felvétele...

Egy hasonló inflációs csökkenést a törvénykezési illeték...

Ugyanilyen inflációs csökkenést az örökösödési illeték is...

Nem kevésbé veszedelmes inflációs csökkenést az adóbe-

hozások sulyos az óvásdíj is. Ez békeidőben maximum...

A második csoportja azoknak a terheknek, amelyek miatt...

E téren ugyancsak figyelmébe ajánlja a földművelésügyi...

adósságainak csökkentésére ne álljon módjában ingatlanai...

A már megállapított mentességet sem kezeli érinthetetlen...

A terhek harmadik csoportja, amelyek miatt a határozati...

Rávennek a népet a nemfizetésre. A vagyonváltás-földeknél...

A földben rejlő vagyonérték leromlásának megakadályozására...

Wilmann János: Adórendszerünk legjobban kidomborodó...

A javaslatnak azt a pontját, amely szerint arra kérnék...

Eszegi Jenő: Helytelenül informáltak a közvéleményt...

A múlt évi sulyos terhei után adócsökkentésre számítottunk...

és megértését a gazdaközönség iránt elismeri, foglalkozik...

Veszedelmes momentum a közszéki adógazdálkodás, amelyre...

Javasolja, hogy a községek háztartásában a legszigorubb...

Gadi Gaszton: A határozati javaslatot az egyhanguság...

A javaslatnak azt a pontját, amely szerint arra kérnék...

A rendelettel való kormányzásnak egyszer már véget...

be! N 8. DAPÉST -72 -TÉN 8.

VETŐMAGVAK USPULUN a leghatásosabb szer a cukorrépa... CSÁVÁZÁSÁRA az PORPÁC Fokozza a csírázási erőt! Emeli a terméshozamot!

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST Gyártélp: VII. ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22... SZIVOGAZ- ÉS BENZINMOTOROK SZIVOGAZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK

dezésénél sohasem lehet előre tudni, micsoda miniszteri rendelet forgatja fel a számításukat. Olyan állapotban, ahol jogrend van, a végrehajtó hatalomnak egyetlen feladata és joga van, a tételes alkotmányos törvények végrehajtása, közmegnyugvást csak ezen az úton lehet elérni. (Ugy van!)

Magyarországon még mindig lehetetlen pazarlás folyik a keserves munkával és verejtékkel viselt adóbevételével. Csak a legkiválóbb tetteket említi. Itt van a Bacher-ügy, ahol a szanálásban 200 milliárd közpénz fekszik. A KOGSZ nevű intézmény (Közalkalmazottak Országos Gazdasági Szövetsége) kapott nyolcmilliárd kamatmentes kölcsönt. Az állami zálogházak intézményének a postafelügyeletnél 180 milliárdot kölcsönzött. (Közbeszólások: Hallatlan!) A köztisztviselők magánhitelére 280 milliárdot adtak, a köztisztviselők fűrdőzései és egyéb szükségleteinek fedezésére, igen kis kamattal. Hallomásból tudja, hogy a vámtétel révén a magyar államot legutóbb 500 milliárd behajthatatlan kár érte. Sokféle lehetetlen köztisztviselők felállításával szaporítják a tisztviselőket és a kiadásokat. A kis Magyarországon terület, népesség és arányszám szerint maximum 18,600 osztálybesorozott tisztviselőnek kellene lennie, ezzel szemben van 56,000, de az állami alkalmazottak és nyugdíjasok összes száma több, mint 300 ezer. Békében egy-egy városban valóságos esodának néztek egy generálist, hatalmat képviselt, ma negyver éves fiatal emberek nagy számban sétálnak lampassos nadrágban. Erdeje nem marad Magyarországnak, de a földművelési minisztérium erdészeit a két héttel ezelőtt egyszerűre nevezték ki, tizenhárom miniszteri tanácsost, (Derűtlenség) Nem szűnik meg kifogásolni a nagyszámú állami autót, nem is említi, hogy a külön szalonkocsiban vadászatra utazó állami vagy vasúti tisztviselők után nem egyszer külön teherkocsi viszi az állami autót, hogy kényelmesebben juthassanak a vadászterületre.

Az ilyen vérlázító pazarlás ellen legelső sorban a gazdák-nak van joguk állást foglalni, mert a helyes statisztika szerint az adóterhek háromnegyed részét a vidék viseli. A legkomolyabban kell felelősen a gazdátársadalomnak a szavát, hogy hajlandó az állam fenntartásához szükséges minden áldozatot meghozni, de nem hajlandó fénytűzésre és pazarlásra áldozni az adóját. (Ugy van!)

Haszatalan várjuk a pénzügyi kormányzattól, hogy a nagy apparátussal méregdrágán fenntartott statisztikai hivatal-tal végre megcsinálassa és kiadja a hivatalos adóstatistikát. Mindig azt vadgossák a gazdák fejéhez, hogy nem fizetnek adót, holott ez ellenkezik a hivatalos becsléssel is. Jogos kívánság tehát, hogy a hivatalos adóstatistikát mielőbb kiadják. Készült ugyan adóstatistika Smith ellenőrző bizottság számára, abban ellenben a való tényeknek ellenkezően olyan a beállítás, mintha a gazdák adót jóformán nem fizetnének.

Ezeket ajánlja a határozati javaslat és a többi felszólalások kapcsán a bizottság figyelmébe. (Élénk helyeslés.)

Képl János: Gaál Gaszton rámutatott arra, hogy jövedelmi adórendszerünk nem felel meg mezőgazdasági boren-dekedésünknek. A baj kezdete magában a bevallási rendszer-ben van. A bevallási iv kérdéseire becsületesen és őszintén alig lehet választ adni. Az egyes termelési ágak eredményét csak ki tudni mutatni, ellenben a minősített hozadékok, amelyből minden költség vagy veszteség leszámítandó, nem lehet megmondani. A gazdaság organikus egész, ahol meg-oszlik a föld hozamában vagy terheiben a cselédek, a gaz-dasági állatok haszna, munkája, a haszonállatok trágyája, a mesteremberek reparatúrája és még sok minden más. A rét jövedelmét például a rendes gazda felületi a szénat-termet, annak jövedelme tehát csak a haszonállatokban, a szántóföld trágyázásában oszlik el. A szőlőnél nemcsak rendes munka, termelési költség van, ott a karóptól, az erdőből, a trágya a haszonállattól, a fuvart ugyanonnan, a vincellérek konvenciója, amely beleolvad a szántóföld hozamába, a vincellérek haszonállata jár kinn a legelőn, tüzelőt kap az erdőben: ilyen komplikált organizmus mellett külön elvá-lasztott jövedelem-kimutatások sejtetni sem engedik az egész-nek valódi jövedelmét. Lehet például legelőjövlelmét kimutatni számokban ott, ahol fűbért fogadnak jószágot a legelőre, máshol sehol. Sejtelve sem volt a gazdasági életről annak, aki a mostani jövedelem-kimutatási rendszert kidolgozta. (Ugy van!)

Emek megfelelő azután a kivetés is, csupa fiktív szám. Nincs az a felszámolási bizottság, amely biztos kézzel tudná irányítani az adózóktól követelt bizonyítást.

Ha jövedelemadó-rendszerrel dolgoznák és azt fenn akar-ják tartani, csak azt lehet nézni, mi az, ami a gazdának értékesítésre fennmarad, mert ez a jövedelem, nem az a gabona, amelyet a gazda konvencióban, aratásrészben, vető-magban, abrakakarmányban kiad és felhasznál. A gazda-ság intenzitásától függ, hogy az egyes ágak hozamából mi maradhat meg jövedelemnek. Például van egy speciális gaz-dasági ág, a tejgazdaság, amelyben minden szem termést felékelnek. A bevallás pedig nem e termelési ág, hanem a főhaszonvételek alapján történik. Pedig minél intenzívebb

a gazdaság, a jövedelmezőség annál inkább a mellékhaszon-vetelek felé tolódik el.

Az elvi álláspont szerint a jövedelemadó alapja a jövedelem. Ha nem ebből indulnak ki, akkor a jövedelemadó egyszerűen hozadéki adó s akkor helyesebb Gaál Gaszton álláspontja, térjünk vissza a százalékos földadóra, amely-bez odacsapták az általános jövedelmi pótdadót.

Akkor megszűnik a sok felesleges utánjárás, bevallás, ki-vetés, fellebbezés, a velük járó adminisztratív munka és annak óriási költségei.

A becslésnek csak kiegészítő eszközként szabad szerepelnie, az esetek tízszezálékában ott, ahol bevallás nincs, nem pedig félretni a bevallásokat és főszeköznek venni a becslést. Az egyetlen módszer a jövedelemadó igazságos kivetésére az, ha ugyanugy, amint 1916-ban megkezdtek, a kivetésnél minden egyes adózóval külön foglalkoz-nak. Csak ez eredményezheti azt a megnyugvást, hogy a megállapított adó legalább megközelítette a valóságot és nem voltak nagy igazságtalanságok. Ha a mostani rend-zer szerint számítjuk a 80 százalékos körüli földadót, az 50 százalékos közszégi adópótlékot, a betegápolási adót, utadót, közmunkavállalás, vagyon- és jövedelemadót, köny-nyen kiszámíthatjuk, hogy az egész kataszteri tiszta jöve-delem adó alakjában a kincstárnak jut. (Ugy van!)

A kérdés rendezése ma fontosabb, mint bármikor, mert a múlt esztendőben kezdődött dekonjuktúra mély pontját nem látjuk előre. Nagyon fontos az államkincstárra nézve, hogy megálljon azon a ponton, amelyen túl veszedelem fenyegeti a mezőgazdaság adófizetőképeségét. (Élénk hely-eslés.)

(Az előző széklet Wekerle Sándor dr. foglalja el.)

Wekerle Sándor dr.: Meggyőződése szerint a pénzügyi kormányzatnak megvan az érteke az imént elhangzott ki-vánások teljesítéséhez. Tapasztalatunk az, hogy itt nem bevehetetlen várat ostromolunk, az előterjesztett kívánás-akat a pénzügyi kormányzat remélhetőleg meghallgatja. Kell azonban, hogy a gazdákönzés az maga igaza mellett kitartson, azt megfelelő adatokkal alátámassza, mert sem a pénzügyi kormányzat, sem a többi gazdasági ágak, ipar, kereskedelem stb. érdekei nem zárkozhathatnak el annak felismerése elől, hogyha a gazdákönzés teherviselőkép-ességének végső határához érkezik, ez az ország teherviselő-képességének megrendülését jelentené. (Ugy van.)

Floch-Reibersberg Alfréd lovag: A határozati javaslatot elfogadja. A Pestmegyei Gazdasági Egyesület megbízásából több kívánságot sorol fel, amelyek mind jól beleilleszhetők a határozati javaslatba, amelyet kitűnően talál és változat-lanul elfogad.

A szőlőbirtoknál az adókövető bizottságoknak kötelessé-gükké kell tenni, hogy elfogadják a közszénel hivatalosan bejelentett termésmennyiséget. Eddig nem fogadták el. Ugyanezt kéri a szemtermés tekintetében a cséplési statisztika nézve, amely ugyanis a forgalmi adó alapja. A felsze-relés becslésére nézve az a kívánság, hogy ne nyolc-tizenkettő, hanem legfeljebb öt-tíz százaléka legyen a földterületnek, ami a nagygazdaságokra is megfelel. A számos: állatoknál kifogásolják a kiszáradt, hogy hárommillióval vesznek fel olyan gabét, amelyet a vásáron 800,000 vagy egymillió koronáért kapni.

A házadó-törvény rendelkezése, illetve a végrehajtási utasítás az intenzív gazdálkodás ellen van, mert az okleveles gazdatiszt lakása után már adót kell fizetni. Németor-szágnan még a saját birtokán gazdálkodó okleveles tulaj-donos, vagy a bérlő lakása sem adóköteles. Egyebáent elő-terjesztett észrevételeit a pénzügyminiszterrel folytatandó megbeszélés alkalmával leendő felhasználás végett legköze-lebb beadja írásban.

A közmunkavállalás miatt is rengeteg panaszuk van a kis-gazdáknak és a nagygazdáknak egyaránt, azért a súlyos teher mérséklését kéri.

A bevallások terminusa is helytelen, mert nincs gazda, aki február 28-ig be tudná adni. Hivatalosan kell legalább egy hónappal elhalasztani, mert a külön kérelem huszezer koronás bélyeggel jár. A rendesen vezetett bélyeges könyvek alapján készült mérleget el kell fogadni. Eddig például nála nem fogadták el.

A szesztermelésnél, miként Franciaországban, a mező-gazdasági szeszfordéket kell elsősorban támogatni. Francia-országban az ipari szeszgyárakat beszüntették, illetve csak a finomításra szorították, minden szeszt a kiszáradt, illetve a szövetkezeti mezőgazdasági szeszgyárak állítanak elő. Végül a benzín és a petroleum adóját kell mérsékelni vagy elengedni, így ugyancsak ezt a határozati javaslat is ki-mondja. (Helyeslés.) (Az előző széklet ismét Hadik János gróf foglalja el.)

A pénzügyminiszter képviselőjének nyilatkozata.

Vargha Imre államtitkár: Köszönétét fejezi ki a pénzügy-miniszter nevében, hogy az értekezletre igen megleghangú meghívóban kérték fel a megjelenésre a minisztert, akinek üdvözlétet tolmácsolja. Mindannyian jól tudják, hogy a pénz-ügyminiszter mindenkor a legmelegebben szívén hordta

a gazdátársadalom érdekeit. Magáról nem beszélhet, mert csak a miniszter rendelkezéseinek becsületes és pontos végrehajtása a kötelessége, de mégis nyugodt lelkisemérettel mondhatja, hogy maga is elégszer adta bizonyosságát, hogy a legmesszebb menő határig igyekszik a gazdátársadalom jogos kívánságait figyelembe venni. A miniszter vele együtt jól tudja, hogy Magyarország egész léte és fennállása a föld-birtoknok nyugtszik. Azt a földbirtokot tehát, amely az egész országnak legbiztosabb oszlopa, nem szabad úgy megter-helni, hogy ledöntse vele az oszlopot, mert akkor az egész állam összeomlik. (Ugy van!)

Ezeket az irányelmeket a pénzügyminiszter mindenkor szem előtt tartotta és mindenkor úgy igyekezett az adó-politikáját irányítani, hogy a gazdátársadalom érdekei sérel-met ne szenvedjenek.

Ezzel szemben elismeri azt is, hogy adórendszerünkben még igen sok hiba van, vagy ha nem is annyira az adóink rendszerében, de mindenesetre az adótervek végrehaj-tásában, kivételében (Ugy van!) számos hiba van, amelyek-nek kiküszöbölésére igyekszik és igyekezik is. Ezen a téren azonban a pénzügyminiszter egészen más helyzet-ben van, mint az érdekelte gazdák. A pénzügyminiszternek a gazdasági élet többi tényezőit is szem előtt kell tartania és nem mehet annyira, hogy a gazdátársadalomnak tulajd, az ő szempontjából talán kívánatos mentesítést vagy ter-heinek könnyítését a többi ágazatoknak súlyosabb megter-helésével legyen kénytelen pótolni. (Közbeszólások: Ezt nem is kívánjuk!) De a pénzügyminiszternek gondoskodni kell arról, hogy az egész államháztartás egyensúlyban legyen, hogy az Állammal szemben támasztott követelések ki-elegítést nyerjenek. Neki tehát, amikor az adó-kivetéseket, az adó-megterheléseket összehajítja, számolnia kell minden egyes gazdasági osztály és ágazat teherviselőkép-ségével és úgy kell a terheket elosztania, hogy az egyen-letesen nyugodjék mindenkinek a vállán. (Helyeslés.)

Természetes dolog, hogy minden egyes gazdasági ágazat és osztály a maga terhet érzi elsősorban és ezt találja el-viselhetőnek. Azt igen jól tudják, hogy minden gazdasági ág, iparos, kereskedő, gyáros mind azt mondja, hogy a ő terhe a legnagyobb, leg súlyosabb és elviselhetetlen és mind-egyik a másik társadalmi és gazdasági csoportról állítja, hogy nincs eléggé megterhelve. Ebben a tekintetben a leg-erősebb hangok nem a gazdák köréből kerülnek ki, ő ki-gazán a legkerekesebb jármával igyekeznek a maguk érdekeit védelmezni, a többiek mind a lehető legnagyobb hangon hirdetik, hogy ők vannak túlságosan megterhelve, — a gazdák uncsenek. A nemzetgyűlésben is általános és nap-nap után hangoztatott követelmény, hogy tessék a föld-birtoknok jobban megadóztatni, mert a többiek nem bírják a terheket, amelyek igazságtalanul vannak elosztva, ők viselik az összes fogyasztási adót, forgalmi adót és a többi.

Ezekkel a felszólalásokkal és kijelentésekkel szemben a pénzügyminiszter ismételtelen kijelentette, hogy a gazdátar-sadalom megterhelése teljesen arányban van a többi ágazat megterhelésével. Ő maga, valahányszor alkalma és módja volt a különféle érdekképviseletekkel szemben ezen a téren vitatkozni, mindig alitotta és bizonyította, hogy a gazdátársadalom teljes mértékben résztvesz abban a megterhe-lésben, amelyet a mai viszonyok között az állam minden egyes polgárától követelnie kell.

Foglalkozza a határozati javaslattal és az egyes felszólalásokkal, először az adminisztráció felpanaszolt bajaira mu-tat rá néhány szóval általánosságban. Maga tudja a legjob-ban, hiszen legfelsőbb fokon ennek az adminisztrációnak alkotója és vezetője, hogy nagyon sok panasz alapos és jogos. Ezt azonban nem lehet teljes mértékben a munkálalokat végző tisztviselők rovására írni. A háború alatt és a háború után a pénzügyi adminisztráció teljesen megbomlott, különösen a fiatal gárdának a java kinn volt a harcúterem, sokan ott maradtak, sokan rokkantán jöttek vissza, vagy ha nem is rokkantán, akkor is négy-öt esztendő harci fáradsámai után teljesen elszáradtak a fejlődésüktől, mire visszajöttek, olyan új viszonyokat találtak, amelyekbe nem tudták magukat azonnal beletalálni. A háború után egész gazdasági életünk fel volt fordulva. Ezekben az években tulajdonképpen adótá-tás nem is volt. Amit akkor adó fejében beszedtek, nem érte meg költséget, amivel a beszedés járt.

Ezeknek a bajoknak a kiküszöbölése céljából, csakugyan el lehet mondani, hogy igazán nap-nap után új törvények, új rendelkezések keletkeztek, amelyek a tisztviselő-gárdát eléggé megzavarták, úgyhogy idő kell arra, amíg újra azon a nívón lesznek, aminőn a békében voltak. Emellett a békében tulajdonképpen nem is voltak adóink. Volt földadó, amely évről-évre változatlan volt, házadó előbb háromévenként, később évenként kivette, a kereseti és társu-lati adó háromévenként: ez volt az egész adó-adminisztráció. Ezzel szemben most éppén azért, mert a gazdasági helyzet annyira változó volt, egyik napról a másikra változott és forrt, — nem lehetett többé ezekkel a régi rendszerekkel az államnak elegendő jövedelmet biztosítani, ki kellett egészíteni, különösen a jövedelemadóval, amelynek arány-ségége annyira álmant a köztudathoz, hogy tulajdonképpen

LÁNCOTALPAS
23 és 30 HP



WD-TRAKTOROK
35 HP MOTOREKÉK 30 HP



KEREKES
20-22 HP



WD-HANOMAG...
"LIGO" R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: 104-II. SÜRGYENCIM: LIGORT, BUDAPEST

mem beszélhet, mert...
...és pontos...
...bizonyosságát, hogy...
...gazdatársadalom...
...miniszter vele együtt...
...és fennállása a föld...
...szabad ügy megter...
...mert ekkor az egész

miniszter mindenkor...
...nyekezett az adó...
...dalom érdekei sérel...

adórendszerünkben...
...s annyira az adóink...
...örvények végrehaj...
...s hiba van, amelyek...
...nyeknek is. Ezen...
...észen más helyzet...
...minisztérium...
...előtt kell tartania...
...rsadalomnak tulajd...
...esítését vagy ter...
...súlyosabb megter...
...eszközök: Ez nem...
...gondoskodni kell...
...enyssúlyban legyen...
...t követelések ki...
...sor az adó-kivetés...
...tja, számolnia kell...
...t beharvissaló képe...
...ia, hogy az egyen...
... (Helyeslés.)

gazdasági ágazat...
...és azt találja el...
...v minden gazdasági...
...mondja, hogy az ó...
...elhetetlen és mind...
...csopotról állítja...
...tekintetben a leg...
...területek ki, ók iga...
...maguk érdekeit...
...egnagyobb hangon...
...megterhelve, — a...
...általában és nap...
...nyek tessék a föld...
...zobok nem bírnák...
...elosztva, ók viselik...
...és a többi.

észekkel szemben a...
...hogy a gazdaságra...
...van a többi ágak...
...alkalma és módja...
...mben ezen a téren...
...hogy a gazdasá...
...ban a megterhe...
...az állam minden

az egyes felszólá...
...szokt bajjára mu...
...ga tudja a legjob...
...adminisztrációnak...
...sz alapos és jogos...
...unkálatakat végz...
...a háború után...
...molt, különösen...
...retében, sokan ott...
...vagy ha nem is...
...i fardalmi után...
...sszajótték, olyan...
...tudták magukat...
...gazdasági életük...
...donképpen adór...
...beszedtek, nem

ájából, csakugyan...
...tan új törvények...
...tisztviselő-gárdát...
...t, amíg újra azon...
...t.
...is voltak adóink...
...olt, házadó előbb...
...kereseti és társu...
...dó-adminisztráció...
...gazdasági helyzet...
...kra változott és...
...gi rendszerekkel...
...ítani, ki kellett...
...amelynek szüksé...
...talajdonképpen

Magyarország jövedelemadó nélkül kiteszi magát annak a...
...veszedelmnek, hogy rádíktálják a jövedelemadót a győztes...
...államok, miután a békeszerződés kötelezi a magyar...
...államot arra, hogy ugyanolyan fajta és ugyanolyan súlyos...
...adókat hozzon be, mint a győztes államok.

A legnagyobb bajunk az volt, hogy a jövedelemadót a...
...háború közepén hoztuk be. Erre vonatkozó törvényünket...
...legnagyobb tekintéllyel, az egész világon kimagasló adó-...
...politikuskunk Wekerle Sándor még 1909-ben megalkotta...
...alapjában véve egészen helyes és jó törvény volt. (Ugy...
...van!) A közbejött politikai viszonyok miatt azonban nem...
...lehetett életbeültetni egészen a háború kitöréséig. Akkor...
...kérték meg a zavaros viszonyok között ennek az első...
...kivetésnek, amikor tulajdonképpen karitatív adó volt, háborús...
...személyekké váltották be, csak a nagy vagyonokat és...
...jövdelemadókat vonták alá. Nem volt tehát mód és lehetősé...
...ga, hogy ez az adó nem úgy az adózáknak, mint az adó...
...kivető közegeknek a tudatába átmenjen.

A háború után egyszerre három esztendőre kellett kivetni...
...ezt az adót. El lehet képzelni, milyen kivétel volt ez, két-...
...három évre visszamenően nyomozni, kinek milyen jövede...
...delme volt. Az 1920. évi adót kivették 1922-ben. Két...
...esztendő tehát kiesett. Akartak rajta segíteni, azt mondot...
...t, háromszoros, hatszoros, huszszoros legyen, hogy egy...
...általán helyes. Megint nem volt kivétel. Az első igazi...
...jövdelem-adó-kivetés akart lenni az 1924. évi. Itt megint nagy...
...haj volt, 1923-ban kiváló jó termés volt, erre 1924-ben...
...katasztrófális rossz termés következett be. A kivételnek...
...ezt figyelembe vették. Tehát az 1924. évi kivétel sem volt...
...tulajdonképpen helyes, mert nem az 1923. évi valóságos...
...jövdelemeket fogta meg. 1925-re ki kellett volna vetni az...
...1924. évi jövedelem után. A katasztrófális rossz termés...
...előre is az államnak feltétlenül szüksége volt a jövede...
...delmőre, miután erre a szanálási törvény értelmében köte...
...lme volt. Tehát megint helytelen adóztatás jött létre...
...A gazdaságszabályozás pedig azt kell figyelembe venni, hogy...
...az 1923. év után járó jövedelemadót 1924-ben kellett...
...fizetnie, amikor a katasztrófa érte. Ez kihat az 1925. évi...
...jövdelemadóra is, akkor megint más befejezések voltak...
...egyfolyóan sokan nem bírnák azt a terhet, vagy leg...
...nyább is elviselhetetlennek érzik és az ellen minden eszkö...
...zel és minden áron tiltakoznak.

Bácsiak a bajokat nem lehet tagadni. De tulajdonképpen az...
...kivetésnek, hogy a jövedelemadó, vagy akár csak a mi...
...jövdelemadónk is teljesen eltörölendő, mert a mi mező...
...gazdasági viszonyainkkal nincs összhangban. A jövedelem...
...adó a viszonyok követelte, nem lényegbe vágó módosítá...
...sokkal ma is a Wekerle-féle alapörvény szabályozza. Wekerle...
...Sándorral pedig azt hiszem, senki sem állíthatja, hogy a...
...magyar mezőgazdaság strukturáját nem ismerté s hogy tör...
...vényt annak figyelembe kívül hagyásával alkotta meg.

Az egyik oldalról azt hallottuk, hogy a gazda nem tudja a...
...jövdelemet kimutatni. Hogy ez csak könyvek alapján lehet...
...es, viszont az adózáknak 90 százaléka nem vezet könyvet...
...és így nem könyv szerint adózik. Ennek azonban nem a...
...minisztérium az oka, hanem az, hogy nincsenek gazdasági...
...könyvek. Azt mondták, hogy ott sem fogadják el, ahol...
...van. Ez hiba az első hatóságok részéről, mert azt kell...
...mondaniuk, hogy elfogadják a könyvet, de megvizsgálják...
... (Élénk helyeslés.) Azt senki sem kívánhatja, hogy a gazda...
...sági könyvben kimutatott egyenleget minden további bírálat...
...nélkül elfogadják az adó-kivetésnél. (Helyeslés.) Meglehet...
...törvényesen, becsületesen és jól csinálni a gazdasági könyv...
...et úgy, hogy nincsen egyenleg. A könyvvizsgálat célja meg...
...állapítani, hogy azok a tényezők közül, amelyek a könyv...
...nak az egyenleget befolyásolják, a bevételi tételek mind...
...ben vannak-e, a levonási tételek közül pedig van-e...
...olyan, amelyet nem lehet levonni az adók szempontjából...
... (Helyeslés.) Most erre törekedjenek. Végrehajtani azonban...
...nem bírnák, mert ehhez könyvszakértő kell, a pénzügyi...
...tisztviselő erre nem alkalmas, még kevésbé a felszámolási...
...bizottság. (Ugy van!) Ez nem végezhet könyvvizsgálatot...
...mert a legkritikább kivétel, hogy ehhez értő szakember legyen...
...benn. De különben is az adminisztráció teljes felfordulá...
...sára vezetne, ha a bizottság nekülne ilyen könyvvizsgálat...
...nak és napszámra végeznék. Akkor nem tudnának segíteni...
...a másik bajon, amelyet szintén felpanaszoltak, hogy az...
...adózó az év végéig nem tudja, milyen adót kell fizetnie...
...Ha könyvvizsgálatokkal próbálják az adófelhasználási bizott...
...ságnál a megállapítást, a következő év közepéig nem...
...készülnek el a munkájukkal. A bajokon tehát úgy kell...
...segíteni, hogy az adó-kivetés a kellő időre el is készülhessen.

Másik bajunk, hogy a szanálás miatt nagymértékben csök...
...kent a tisztviselő létszáma, holott itt talán Gaal Gaszton...
...sem kifogásolná a létszám növelését. Nem tudnak kellő...
...számu szakértőt odaállítani. Ezen is igyekeznék segíteni...
...évről-évre tartanak könyvelési tanfolyamokat, ahol a fogl...
...mazói tisztikart teljesen ki akarja képezni a könyvelésre...
...Minden esztendőben legalább hat hétig tanulnak, még pedig...
...nem elméletileg éppúgy, mint gyakorlatilag kiinn a vállal...
...latoknál.

Adóztatást úgy végezni, hogy panaszok ne legyenek, lo...
...hetetlen. Eltérések, félreértések, félremagyarázások mindig...
...voltak, ezeket azonban a hivatalos jogorvoslati fórumok...
...reparálhatják. A gazdát sem lehet arra rászorítani, hogy...
...mindenki könyvet vezessen. Nincs más orvosság és meg...
...oldás, mint a becsüléshez folyamodni. A becsülés minden...
...jövdelemadó-törvényről megvan mint szurrogátum, így...
...nálunk is. A törvény kifejezetten és határozottan rendelke...
...zik, ezzel szemben semmiféle utasítás és rendelet, sem...
...tilkos, sem nyilvános nincsen, amely ezzel ellentézőt ren...
...delne el a pénzügyi hatóságoknak. A főszabály, hogy a...
...hitelesen bizonyított valóságos jövedelem az alap. Ha ez...
...nincs, akkor kell a becsüléshez folyamodni. Helyesen mon...
...dották, hogy nincsen bizonyíték. Tehát két megoldás marad...
...a jövedelemadó eltörölése, vagy folyamodás a becsüléshez...
...A jövedelemadó eltöröléséről szó sem lehet. Hiszen olyan...
...irányzat is van, hogy minden adót el kell törölni, csak...
...jövdelemadó legyen. Legnagyobb tudósunk, Wekerle Sándor...
...természetesen ilyen eszmével sohasem foglalkozhatott, mert...
...jól tudta, amit tudnia kell mindenkinek, aki komolyan akar...
...foglalkozni ezekkel a dolgokkal, hogy az egyetlen adó, amely...
...szép utópiának látszik, mint ideális adó, valóságban abszurd...
...és lehetetlen dolog, mert egyetlen más adóval nem lehet...
...annyi zaklatás és minden legkisebb magánviszonyba való...
...beavatkozása az államnak az egyes emberekkel, amint ő a...
...jövdelemadónál kellene véghezvinni, hogyha ezzel tényleg...
...biztosítani akarja az ország szükségletét.

Hangsúlyozza, hogy nem sok, sőt kevés a mi adónk...
...Szigeti Pál az adórendszerünket teljesen rosszának, követke...
...zetelemnek és helytelennek minősítette és nagyon komplika...
...lt. Ezzel szemben meri állítani, hogy az egész földön nincs...
...olyan egyenes adórendszer, mint a magyar adórendszer. Né...
...zék meg Ausztriát, Csehszlovákiát, Németországot, Francia...
...országot, mindent sokkal komplikáltabbak és sokkal nehe...
...zebben szabályozhatók az adótörvények, mint a mieink...
...Itt is vannak és voltak az utóbbi időben bajok, amennyi...
...ben a törvényeket évről-évre módosítani kellett, most...
...azonban, azt hiszi, eljutottak arra a pontra, amikor...
...bizonyos állandóság már beállhat. (Közbeszólások: Ezt...
...várjuk!) Készen van az összes egyenes adók össze...
...állítás, a harminchármas bizottság jóváhagyta, az utasi...
...tások nagyrészt teljesen kidolgozták és kiadták. Semmi...
...másra nincs szükség többé annak, aki a kötelezettségeinek...
...eleget akar tenni. Elegendő, ha a földadóra, házadóra...
...kereseti adóra, társulati adóra, jövedelem- és vagyonadóra...
...vonatkozó összeállításokat és utasításokat szem előtt tartja...
...Azt hiszi, ezzel bizonyos állandóság most be fog következni...
...és aggodalma volna mindenféle újabb változtatással és...
...módosítással szemben, mert ezzel megint csak azt érnék...
...el, hogy a közegek nem tudnának beletanulni és beleszokni...
...az eljárásba, az adófizetők pedig abba, hogy mivel tartoznak...
...az államnak.

A határozati javaslat pontjai közül az első a földadóra...
...vonatkozik. Általános a panasz amiatt, hogy a múlt eszt...
...endő június elejétől a földadó alapját 17 százalékkal fel...
...emelték s ezzel az aránykorona átszámítás kulcsának válto...
...zásával bekeverték az adókat és ezzel a földadót fel...
...emelték. Töredék azonban az a szemrehányás, hogy a pénzügy...
...miniszter a többiekkel ezt nem tette meg. A 17%-os felemelés...
...kivétel nélkül minden adónál megtörtént, csak hogy ennek...
...a felemelésnek a módja volt más a többi adónál. Ezeknek...
...alapja t. i. a papirkoronában befolyó jövedelem. Mikor a...
...25-es adót kivették, nem 17 ezerral számították át...
...aranykoronára a papirkoronát, hanem 15 ezerral, tehát a...
...17%-os emelés jött történi meg, amikor nem ugyanazzal...
...a kulccsal számították vissza a papirt aranykoronára, mint...
...akkor lett volna átszámítandó, amikor a kereset befolyt...
...A földadónál ezt nem lehetett megtenni, mert annak alapja...
...változás alá nem esett fix összeg. Ha tehát itt megmaradt...
...a régi alapon, nem kerülhették volna ki a többi adózó...
...ágazatok jogos szemrehányásait, hogy a földet kedvezményben...
...részesítették, tehát belső szempontokból, az egyenletes...
...igazságos adóztatás érdekében is meg kellett csinálni...
...az alap felemelést.

Ezenkívül természetesen még más okuk is volt. Az 1925-26...
...esztendőre a költségvetéseket úgy kellett összeállítani...
...hogy az összes kiadásokat 17 ezer koronával kellett be...
...állítani. A kiadásaink tehát az átszámítási kulcs-csökkenést...
...nem vették figyelembe. Ha tehát a másik oldalon figyelembe...
...veszik, ez a költségvetés egyensúlyától 34%-os eltólódást...
...okozott volna. A költségvetésük összeállításában pedig...
...nem vagyunk szüvvrének, azt megnezzik, megvizsgálják és...
...megmondják, hogy csak így vagy úgy fogadják el. Az ellen...
...örző főbiztos az aranykorona átszámítási kulcs leszállításá...
...hoz azzal a kikötéssel járult hozzá, hogy a bevételeinket...
...ezen a címen csökkenteni nem szabad. Nem volt tehát más...
...tennivaló, mint az alapnak 17 százalékkal való felemelést...
...megcsinálni. Az adóösszegeben egy fillér különbség nincsen...
...Bárki megnezzheti a maga adókönyvét, földadóban egyetlen...
...fillérrel sem fizetett papirkoronában 1925. június elejétől...
...többet, mint 1924. júniusától. Ezt csak azért állíthatja...
...meg, hogy belássa, mennyire nincsen módja a pénzügyminisz...
...ternek ezen az állapoton változtatni. Ennek az állapot...

nak meg kell maradnia. (Közbeszólások: Nem bírnák!)...
...Mindenesetre a határozati javaslatnak az a kérelme, hogy...
...a miniszter találjon módot arra, hogy a gazdaságszabályoz...
...dalomra ilyen módon ráhárított nagyobb mesterhelletés...
...egyéb téren kiegyenlíthessék, természetesen olyan értelemben...
...vehető figyelembe, hogy nagyobb megterhelhetőség nincsen...
...azonban a pénzügyminiszternek gondja lesz arra és kötelessége...
...is megkeresni az a módot, amely alkalmas arra, hogy a gazdaságszabályoz...
...dalom az ő kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. (Helyeslés.)

A második pont a jövedelemadó mostani kivételi rend...
...szerét kifogásolja. Azt mondja, ma az a helyzet, hogy jövede...
...lemadót kell annak fizetni is, akinek tényleg nem volt...
...jövdelem, hanem esetleg súlyos vesztesége volt s hogy ma...
...tulajdonképpen nem jövedelemadó, hanem egy újabb...
...hozájáró adó, sőt amint a határozati javaslat mondja...
...vagyondézsma. El tudja képzelni azt az esetet, hogy tényleg...
...lehetett egy-két adózó, akinek nem volt jövedelme. (Közbeszólások: Huszonnegyben a nyolcvan...
...százaléknak nem volt!) Katasztrófális volt a termés, de azért nem...
...volt nyolcvan százalékos jövedelem nélkül. Itt a tárgyaláson...
...is elismerték, hogy rossz termés mellett nagy árak voltak...
...Nem mindenben volt rossz termés, csak a kalászosokban...
...ellenben rekord-termes volt kukoricában, burgonyában stb...
... (Mozaik.) Egyezőval el tudja képzelni és hinni, hogy tényleg...
...volt olyan eset, amikor valaki jövedelem nélkül jövedelemadót...
...tartozott fizetni. Ezen természetesen visszamenőleg segíteni...
...már nem lehet. A jövőt illetően azonban nincsen semmi törvényes...
...akadálya, de még rendeleti akadály sem, hogy akinek valóban...
...nem volt jövedelme ez bizonyítani tudja, — ne fizessen jövede...
...lemadót. Ezt a körülményt azonban igazán és kétség-telentül...
...bizonyítani kell. (Ugy van!) Mellékes, hogy mivel, de...
...teljesen lehetetlen dolog, hogy valaki állítsa, nincsen jövede...
...lemem és azonnal elhagyják, mert akkor nem kell a jövede...
...lemadót eltörölni, jövőre úgy sem lesz jövedelemadó. Ahhoz...
...hogy ezt bizonyítani kelljen, a kormány feltétlenül ragaszkodik.

Előnk: Nem veszik tudomásul a bizonyítást. Vargha Imre...
...államtitkár: Ez hiba volt, ha nem vették tudomásul. Ahol...
...konkrét ügyben tettek nála panaszt, mindent gondoskodott...
...az orvoslásról, akárhányszor közvetlenül rendelkezett...
...közvetlenül telefonon rendelte el a könyvvizsgálatot...
...amelytől felajánlottak annak igazolására, hogy nincsen...
...jövdelem. Ez a hiba ki fog küszöbölődni, ha ebben az irányban...
...képzik az adminisztrációt, nem létszámzaporítással, hanem...
...megfelelő kiképzéssel és azzal, hogy könyvvizsgáló...
...szakértők állnak rendelkezésre.

A harmadik pontja a határozati javaslatnak a 20.500...
...számu rendeletnek számos rendelkezése ellen tesz kifogást...
...és kéri, hogy a gazdaságszabályozás, a gazdaságszabályozás...
...meghallgatása mellett módosítsa a miniszter a sérelmes...
...rendeléseket; megállapítja, hogy a rendelet kiadása előtt a...
...gazdatársadalom törvényes képviselőivel a mezőgazdasági...
...kamarával a kérdést letárgyalták. Nem honoráltak ugyan...
...száz százalékos a kamarák képviselőinek minden követel...
...ését, voltak, amelyeket mellőztek, lehetnek a rendelkezések...
...ben olyan dolgok és körülmények, amelyek újabb megfontol...
...ásokat és esetleg módosításokat vonhatnak maguk után...
...A 20.500/1926. számu rendeletben foglalt rendelkezések...
...azonban csak akkor alkalmazhatók, ha az adózó bármely...
...kategóriába tartozó jövedelmét, vagy vagyonértékét egyéb...
...alapon hitelesen bizonyítani nem tudja. Valamennyi rendelkezés...
...csak kisegítő eszköz, a becsüléshez szolgált támpontot...
...Ezeket a rendelkezéseket tehát nem szabad alkalmazni ott...
...ahol az adózó a valóságos jövedelmét bizonyítja.

Kifogásolták elsősorban, hogy túlságosan magasra vették...
...fel a buza árát. (Ugy van!) Hogy a budapesti gabonára...
...szerint történt a megállapítás. (Ugy van!) Ez tévedés...
...A buzaváltás árát vették alapul. (Közbeszólások: Magas!)...
...Ez teljesen eltér a tőzsdei ártól. A tőzsdei ár volt 410...
...korona és ugyanakkor a váltásbuzaárát 350.000 K-ban állapították...
...meg. Ez július óta körülbelül 350-360.000 K-ban változatlan...
...nem mentek a buzaárak változás után éppen azért, hogy...
...egyenletes legyen a váltásbuzaár. Ezt pontosan ki tudja...
...mutatni. Mikor ezt a rendeletbe beállították, szem előtt...
...tartotta még azt is, hogy a bérleti szerződések jelentékeny...
...része a buza árát vagy más terményt nem fizetési eszközként...
...hanem számítási egységnek veszi és a szerződéseknél egész...
...légrója van, amelyek a buza budapesti közepárát veszik...
...alapul. Ez a rendelkezés tehát ezekkel szemben kedvezőbb...
...Csak ott nem, ahol esetleg a bérbeadó természetben kapta...
...meg a kikötött buzaért és nem tudta azon az áron eladni...
...De ez is csak kisegítő eszköz és ha valaki igazolta, milyen...
...áron értékesítette a bér fejében kapott termést, azt az...
...értéket fogadják el. (Ellentmondások.) El fogják fogadni...
...higgyék ezt el.

A szőlőbirtokos jövedelmének megállapítására vonatkozó...
...eljárásban a termelési költségeknek újabb mérlegelése...
...elő nem zárkóznak el, újra meghallgatják a gazdaságszabályoz...
...és az OMGE-t s ennek eredményéhez képest adnak ki újabb...
...rendeléseket. (Élénk helyeslés.)

TENGERI többtermelés előfeltétele a tökéletes vetőmag!

Ajánlom az **Amerikából** a „**Funk Brosers**” tenyésztéséből importált **koránérés** 90 és 110 napos **nemesített**

lófogu tengerivetőmagvat

100% csiraképesége felülvizsgálva és bizonylattal ellátva az Egyesült Államok Földmívelésügyi vetés-osztálya által. Eredeti amerikai csomagolásban szállítom. // Ugyancsak ajánlom az általam képviselt „**JOHN DEERE**” amerikai gyártmányu **tengeri négyzetbeültető gépeket**, továbbá a **tengerikapáló gépeket**. 495

szücs ZSIGMOND

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Itt mindjárt rá kell mutatnia arra is, hogy vidéken rendelkezésekre és skálákra hivatkoznak. Kijelenti, hogy semmiféle rendelkezés ilyen irányban nem történt, mert a Balog Brunó bizottsági tag által javasolt becslési módot a gazdatiszadsalom bevonásával akarják megállapítani. (Élénk helyeslés.) Eddig azért nem történt meg, mert nemcsak adózási, hanem politikai szempontból is rendkívül fontos kérdés, amelynek rendezését egyedül a saját felelősségére nem vállalhatta, meg kellett várni, míg a pénzügyminiszter a genfi tárgyalások anyagának előkészítésével és magukkal a tárgyalásokkal végez s az érdekeltségek bevonásával alapos és beható tanácskozásokot folytathat, amelyek alapján adják ki majd azt a rendeletet a saját kezelésben való becslés módjainak megállapítására. Meggyőződése, hogy ezen a téren a legnagyobb megértéssel és a gazdatiszadsalom megegyezésére fognak eljárni. (Helyeslés.)

Ezzel kapcsolatban a jövedelemadóra vonatkozóan azt is megemlíti, mert felvetődött, hogy a pénzügyminiszter a jövedelemadó skálájának, kulcsának a mérséklését beígérte. Ez nemcsak ígéret volt, hanem törvényes felhatalmazása van a pénzügyminiszternek arra, hogy 1926-ra a jövedelemadó új skáláját megcsinálhassa. Ez megint annyira fontos dolog és itt megint elsősorban a gazdatiszadsalomra annyira figyelemmel kell lenni, hogy ennek az új skálának az összeállítását és jóváhagyását szintén a pénzügyminiszternek kellett fenntartani. A becsléssel kapcsolatban a skálának tervezett mérséklését be fogják szintén mutatni és reméli, hogy a legteljesebb megegyezésre fognak jutni. (Élénk helyeslés.)

Régi bizottsági tag tett említést, hogy a skálaalap leszál-lítván, a jövedelemadónak le kell szállítani, holott a költségvetésben magasabb lévén az előirányzat, ebből azt következteti, hogy ismét az alapokat fogják emelni. Kijelenti, hogy az alapokat nem akarják emelni, ellenben akarják az alapokat helyesen kinyomozni. Arra kell tehát törekedniök, hogy megszűnjön az aránytalan és helytelen kivetések egyes helyeken — itt nemcsak a gazdákról, hanem az összes adózókról van szó —, hogy akik valamiképpen ki tudják bujni és alacsony jövedelmek után adóznak, ezeket valamiképpen megtalálják és az alapokat helyesbítik.

Reméli, hogy ezen a teljesen jogos módon is sikerülni fog a költségvetésben előirányzott összegeket behozni. Az előirányzatot így kellett elkészíteni, mert másképpen a költségvetésük egyensúlya lett volna megzavarva egyrészt, másrészt pedig számolni kell egy olyan tényezővel is, amelyet nap nap után követelnek tőlük, tudniillik, hogy az egyes adókat a fogyasztási adókkal, a forgalmi adókkal helyes arányba hozzák. Meggyőződése szerint az arány nem rossz, ennél jobb arány még a győztes Franciaországban sincs. Annak az aránya még rosszabb, mint a miénk, ott még nagyobb százalék esik a forgalmi adókra, belajstromozási illetékekre stb., egyes adók jóformán számba sem vehetők és különösen a jövedelemadókkal nem tudnak semmire menni, nem azért, mert a gazdasági helyzetükkel nem egyeznek, hanem mert a francia nem úgy, hogy megnézzük, miye van neki. A legzaklatóbb és leglehetetlenebb adókat elviseli, csak az egyes adókat nem. (Közbeszólások: Ez az oka az ottani válságnak!)

A vagyonadóra nézve a hozadéki érték helyett a forgalmi érték beállítását panaszolja az egyesület. Viszont más oldalról éppen a hozadéki érték ellen is súlyos kifogásokat hoznak fel, pl. a bérjövdelem alapján való becslés ellen. A pénzügyminiszter készséggel tárgyal a panaszok kiküszöbölésének módjairól. Azt hiszi azonban, a megváltoztatásról sem lehet szó más irányban, minthogy a megváltoztatásról koronás tételként vegyék meg egyszer fontolóra. Mert annak megállapítása, hogy egy bizonyos földbirtok egy másik földbirtokkal szemben milyen értékre becsülhető, habár a kataszter rossznak tartják is, azt hiszi, nincsen más eszköz, mint a kataszter alapul vétele. A régi kataszter, mert új kataszterük nincsen. Ezt a katasztert nem is tartja rossznak, meggyőződése, hogy alapjában véve jó és nem tudja elfogadni azt az álláspontot, hogy ez a kataszter rossz. Hibák lehetnek itt is, mint minden emberi alkotásban, de nagy általánosságban a katasztert megbízhatónak tartja. (Helyeslés.) Annnyira megbízhatónak, hogy egy földbirtok értékét helyesen meg tudja állapítani. Arról mindenesetre lehet beszélni, hogy a negyvenötven korona magas-e. Az ötven korona a kisebb birtokoknál nem túlzott. A vagyonválság-földek ára a kat. tiszta jövedelem minden koronája után 62 K. 50 f. Elmséri, hogy a nagyobb birtokoknál ez az értékelés súlyos lehet, mert nagyon jól tudják, hogy a kis földterületeket sokkal magasabb áron lehet értékesíteni, mint a nagyobb komplexumokat. Arra is van terve, hogy husz koronánál magasabb kataszteri jövedelemnél a 40 koronás tétel csökkentessék, miután fent nincsenek akkora eltérések. Ez megint annak az értekezletnek lesz a feladata, amelyet a gazdatiszadsalom képviselőivel fognak megtartani. (Élénk helyeslés.)

Az ingatlan értékelésére vonatkozó megállapodás lesz a legnagyobb befolyással arra, hogy mit fognak csinálni a holt-felszerelési tárgyak értékelésével. Mert azt bejták, hogy ha a földbirtok értéke igen magasra van becsülve, nem vehetnek

ugyanannyi százalékot a felszerelésre, mintha az ingatlan alacsonyabbra van értékelve. (Ugy van!) Ezt tehát majd szorosabb viszonyba kell egymással hozni. (Helyeslés.) Ezt szintén meg fogják a számosállatok dolga. A kellő adatok begyűjtése mellett itt is készségesen tárgyal az érdekeltséggel, ehhez nagyon kérné az egyesület segítségét is, hogy az állatárak kimutatása mellett ezeket a kérdéseket el tudják bírálni. (Helyeslés.)

A házadóknál tényleg mutatkoznak bizonyos aránytalanságok és a kivetésnél az idén egyes helyeken panaszok vannak, hogy a tavalyinál sokkal magasabb házadó van kivétel. Ennek a körülménynek megvan a maga magyarázata. A tavalyi házadó kivétel nagyon egyenlőtlen és aránytalan volt. Sajnálatosul kénytelen beismerni, hogy igen nagy aránytalanságok és hibák voltak, amelyeket nem bírtak kiküszöbölni, bár az országban vagy száz különböző helyen rendelt el revíziót. Ilyen körülmények között kötelessége volt gondoskodni, hogy ez többé ne forduljon elő. Kiadtak egy rendeletet, amelyet Gaál Gaszton titkos rendeletnek mondott, holott nem volt titkos rendelet, nyilvánosan ment ki. Titkos rendeletek nincsenek, ezt a meghatározottakban leszegézi. Semmiféle titkos, bizalmas rendeletek nincsenek, amelyek a kivetés irányítását másképpen próbálják meg. Ez nem fér össze a pénzügyminiszter egyenes és színteségével sem és nem lesznek semmiféle olyan ígéretet, amelyet nem lehet teljesíteni. (Helyeslés.) Ez a rendelet is megjelent a Pénzügyi Közönyben és nincsen benne semmi titkosítható dolog. Meg van állapítva egy rossz karban levő vályogból épült szoba értéke 30 K.-ban, a jobb karban levő 40, a legjobb karban levő 60 K.-ban. Ezt kell venni zsinormértékül, ehhez kell viszonyítani. A különböző körülményekhez képest valamelyes eltérés természetesen lehetséges. Ez megtörténik. Az eredmény az, hogy ahol a tavalyi kivetés rossz volt és most ennek a rendeletnek alapján helyesnek vetik ki a házadót, az a tavalyinál magasabb lesz. A statisztikája ebből a szempontból megvan. Például Somogy vármegyében tízezer százalék volt az emelkedés, holott benne van a bérbeadott helyiségek bérértéke is, amelyek tulajdonképpen körülbelül 108 vagy 110 százalékkal emelkedtek a múlttal szemben. Mégis, mivel előzően jól volt megállapítva a házadó, csak tízezer százalékkal emelkedett. A másik vármegyében, Nógrád vármegyében háromszáz százalékos emelkedést kellett csinálni, mert kéthárom szobás lakásokra megállapítottak husz-harmincnyeven koronás bérértéket. Eppen az igazságos adóztatás érdekében kellett ezen segíteni.

Nem hiszi tehát, hogy ezen a téren súlyos jogosult panaszok lehetnek, mint a mult esztendőben voltak.

Ezzel kapcsolatban rámutat a cseleddlakások adómentességére. A törvény egészen kifejezetten mondja, hogy a cseleddlakások is adómentesek. A cseleddlakások akárhol van, a főtéren vagy a községben kívül, ahol annak a gazdának a községben van birtoka, minden különbség nélkül adómentes, ha abban a tulajdonos mezőgazdasági cseleddéghé berizetes nélkül lakik. Ha valamely igazgatóság területén kisérlet történik másképpen való megállapításra, annak egyszerű segítsége az lett volna hosszas közigazgatási és más eljárás helyett, hozzá akár magánlevelet írni, régen elintéződt volna a dolog. (Helyeslés.) A gazdasági lakások dolga úgy áll, hogy a törvény kifejezetten cseleddlakot említi. Világosan bele van írva: cseleddlak. Ebbe, sajnos, a jöszág-igazgató nem tudja beállítani, sem a gazdaságiat. Azelőtt is így volt. Mióta házadótvörvény van Magyarországon, a gazdasági lakások, jöszágkormányzó stb. lakásai nem voltak adómentesek. Itt nem csinálunk semmi más gyakorlatot, mint az előző volt. Nem is tehet ígéretet, hogy ezt megváltoztassák a német minta nyomán, amelyről nincsen meggyőződve, hogy tényleg így is van, hogy ott a gazdasági lakások adómentesek volnának, sőt továbbmenően magának a gazdának a lakása is adómentes volna. Ezt nem tehetik mindaddig, amíg ez ízleteket is kénytelen megadóztatni, mert ezek is mind házadó alá esnek.

A malom és a szeszgyár tekintetében, ha bérbe vannak adva, az épület bérösszege házbéradó alá esik, a felszerelésre eső összeg pedig kereseti adó alá. Így volt azelőtt és így van most is, csak most egészen világosan van a törvényben. Lehet, hogy valaki nem fizetett és most megfogták és haragszik. De bármiféle ilyen építménynek a bérbeadásból nyert jövedelem valamilyen adó alá kell hogy essék. Ha a birtokos maga használja és adó alá vonják, bárki hozzájáról, huszonnégy óra alatt elintézi.

A jövedelem hetvenöt százalékát meghaladó adó törlesztése megvan a törlési mód, ezt végre is hajtják. De nem kívánhatják azt, hogy bizonyítás nélkül higgyék el bárkinek, hogy több mint hetvenöt százalékát fizeti adóba a valóságos jövedelmének. Ebben a tekintetben a legalaposabb bizonyítást követelik. Ha ez sikerül, akkor feltétlenül érvényesítik.

Sérelmesnek mondja a határozati javaslat, hogy a felszámolási bizottságokban, egyáltalán a fellebbezésekben bizonyítékokat követeljen az adózóktól. Az van előírva, hogy a bizonyítást csatolni kell a fellebbezéshez, vagy legalább megjelölni, hogy hol vannak a bizonyítékok. Erre vonatkozóan a gyakorlat kell hogy kialakuljon. Erre egészen határozott rendelkezés nem adható. Nem hiszi, hogy

az OMGE tudna neki olyan tervezetet adni, amely minden egyes esetre nézve tudná szabályozni, hogy mi a hiteles bizonyíték. Nem is az a fontos ebben, hogy feltétlenül hiteles legyen a bizonyíték, hanem hogy a bizonyítékok ott legyenek, mikor az adózó a fellebbezést beadja. Ennek pedig nagyon is alapos indoka van. A mult esztendőben tapasztalták azt, hogy ügyvédek, B-listás vagy elcsapott pénzügyi tisztviselők, adóügyi irodák vezetői nyomtatott fellebbezési blankettákkal házahtak után, boltokban, üzletekben, gazdáknál, csak egy aláírást és tíz-harmincezer korona költséget kértek. Mindössze annyi volt benne: az adó sok, tessék engem beidézni a felszámolási bizottsághoz, megmondom, miért volt rossz a kivetés. Amikor ilyeneket beudítottak egy-egy vármegyében százával (volt vármegye, ahol a kivetéseknek hetvenöt százaléka ilyen fellebbezés alatt volt), akkor nem szabad hibázni a pénzügyi kormányt, hogy ezeknek a visszafeladásnak gátat akar vetni. (Helyeslés.) Ilyen fellebbezésekre utasították az igazgatóságokat, hogy a felszámolási bizottság elé azzal terjeszessék, hogy nincsen semmi igazolás, vissza kell utasítani. Hogy ezeket a panaszokat kezdjük mind egyenkint beidézgetni, hogy mondják meg, mivel bizonyítják, hogy sok az adójuk, ezt igazán nem lehet várni.

Dörgy Frigyes: Egyes fellebbezéseket is visszautasították. Vargha Imre államtitkár: Mindenütt történetesen hibák. Nem vonja kétségbe, hogy nem történt, de ahol alaptalan fellebbezéseket nem lehetett másképp elintézni, ott visszadobták.

A fellebbezéshez a bizonyítás csatolása másrészt is szükséges. A felszámolási bizottság nem tárgyalhat úgy, hogy ott adja elő mindnki apró-cseprő panaszát. Akik beun vannak vagy voltak az adófelszámolási bizottságban, nagyon jól tudják, hogyha egy adózó elkezd elöszedni az indokait, beszél mindenről, csak arról nem, amiről beszélni kell. Akkor a felszámolási tárgyalások hónapokig elhúzódhatnak, ami egyáltalán horribilis pénzbe kerül az államnak, másrészt a kivételt kihozza a másik esztendőre. Azért van szükség a fellebbezéshez a bizonyítékokra, mert akkor az előadó, aki a kezébe kapja, áttanulmányozza alaposan és ha látja, hogy igaz van, a bizonyítékok ott vannak, akkor az igazgatóság bizottság nélkül is köteles határozni és az adót megfelelően helyesbíteni. Ha pedig nem fogadható el, akkor is teljesen készen áll és a bizottság előtt előadja a panaszokat s az elintézés gyorsan megy. Ezért kénytelen továbbra is ahhoz ragaszkodni, hogy a fellebbezések bizonyítékokkal ellátva legyenek. Természetesen olyan dolgokban, amelyek ennek a rendelkezésnek alapján az adózók elleni visszafeladásra vezetnek, a panaszokat megfelelően orosolni fogják. (Közbeszólások: Módot kell adni a kiegészítésre!) Ezt is megtette. Minden fellebbezést vissza kell adni, hogy először nyolc napon belül a bizonyítékaikat csatolja és csak ha nem csatolja, akkor utasítják el. (Helyeslés.) Azt hiszi, ezen a téren tovább elmentni nem lehet.

A vagyonválságnak földterülettel való lerovására kötelezték úgy a válság-földhasznosítót, mint a válságföldnek földadóját is igen sok esetben kénytelenek fizetni meg azután is... — mondja tovább a határozati javaslat. Ezt tudja. Ilyen panasz nagyon sok van, egészen jogos és alapos panaszok. Eddig azt teitte, hogyha valaki jogos konkrét panasszal jött, azonnal intézkedett, utasította a pénzügyi hatóságot, hogy igyekezzenek más valami módon megállapítani ezeket a változásokat és azután a földtulajdonos terhére a földadót és vagyonválság-hasznosítót töröljék. Állalános utasítás erre vonatkozólag nem volt kiadva, azonban már itt van készen nála, hőtíven vagy kedden a hivatalos lapban megjelenik a rendelkezés, amely megfogja a pénzügyigazgatóságoknak, hogy ilyen esetben a földbirtokos meghallgatásával és a helyszínen való rövid szemlével állapítsák meg a hozzávetőleges számot, amely után járó bért és földadót törölni kell és azt igyekezzenek a földhöz juttatott terhére írni. (Élénk helyeslés.)

A községi és vármegyei háztartásra vonatkozó panaszokat illetően éppen 6 az, aki a helyi bizottságrummal, mint vagyonfelügyelő hatósággal ezen a téren állandóan élénk tárgyalásokat folytat. (Élénk helyeslés.) A helyi bizottság mint a közületeknek, a törvényhatóságoknak és a vármegyéknek, községeknek egyuttal főpatronusa, gyakran kifogásolja, hogy a pénzügyminiszter meg akarja akadályozni, hogy a vármegyei élet szabadon fejlődjék, lehetetlené teszi mindenféle akadékoskodással, mert a vármegyei költségvetéseket megnyirbálja. Ezen a téren a főispánokkal és alispánokkal állandóan harcban van és megköveteli a legnagyobb takarékoságot ezen a téren. Ha megnéznének egy pár ilyen költségvetést, rájönnek arra, hogy a vármegyék által előirányzott és a községi adóknak körülbelül 30—40%-ára manó terheléseket mennyire leszorítja, úgyhogy most 24%-nál nagyobb kulcs nincs. Ugyanezt teszik a törvényhatósági városokkal is. Ez a gazdatiszadsalomat kevésbé érdekli, annál inkább a községek dolga. Itt azonban a beavatkozás nem áll módjában. Háromszernyolcszáz község költségvetését a pénzügyminisztérium nem vizsgálhatja meg, mert az az alispán kötelessége. Nem tudtak egyebet tenni, mint kimondották, hogy ötven százaléknál nagyobb pótdadót nem engednek. A legtöbb község nem igen tud véle

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.
 Sürgönycim: ROZULA 243
 Telefon: 194-61 és 171-50

Vásárolunk legmagasabb napiáron lóhere- és lucernamagvakat, mintázott ajánlatokat kérünk

KREOLIN FERTOTLENÍTÉSRE KIVÁLÓ MINOSÉGBEN
GROZIT aszfalt és Kátrányvegyitermékgyár
 Budapest, V., Berliu-tér 3. szám

et adni, amely minden
yozni, hogy mi a hiteles
ebben, hogy feltétlenül
hogy a bizonyítékok ott
ezt beadja. Ennek pedig
ult esztendőben tapasztal-
vagy elcsapott pénzügyi
nyomatotól fellebbezési
ban, útlevelekben, gazdák-
incezer korona költségeit
e: az adó sok, tessék
zottsághoz, megmondom,
ilyeneket bezúdítottak
volt vármegye, ahol
ilyen fellebbezési adást
a pénzügyi kormány,
at akar vetni. (Helyes-
át az igazgatóságokat,
azzal terjeszték, hogy
sítani. Hogy ezeket a
beidőzgetni, hogy mond-
k az adójuk, ezt igazán

is visszautasítottak.
tt történhetnek hibák,
ent, de ahol általában
előinténi, ott vissza-
olása másért is szükség-
árgyalat ug, hogy ott
szát. Akik benn vannak
dottságban, nagyon jól
előszedni az indokait,
amiről beszélni kell,
hónapokig elhúzódhat-
rebe kerül az állam-
a másik esztendőre,
ez a bizonyítékokra,
be kapja, áttanulmá-
igaza van, a bizo-
gatóság bizottság né-
megfelelően helyes-
akkor is teljesen kézen-
aszokot s az elintézés
a is ahhoz ragaszkodni,
llatva legyenek. Termé-
ennek a rendelkezésnek
kre vezetnek, a panak-
Közbeszólások: Módot
gette. Minden felleb-
nyolc napon belül a
n csatlója, akkor uta-
térén tovább elismerni

való lerovására köte-
mint a váltásföldnek
nek fizetni meg azután
javaslat. Ezt tudja.
szen jogos és alapos
valaki jogos konkrét
utasi óta a pénzügyi
ni módon megállí-
földtulajdonos terhé-
nébért töröljék. Által-
vól kiadva, azonban
kedden a hivatalos
amely meghagyja a
esetben a földbírtokos
avid szemlével állapít-
mely után járó bér-
zenek a földhöz jut-

vonatkozó panasz-
minisztériummal, mint
eren állandóan élénk
) A belügyminiszter
goknak és a várme-
usa, gyakran kifogá-
ja akadályozni, hogy
hetetlenné teszi min-
gyei költségvetéseket
kkal és alispánokkal
a legnagyobb taka-
nének egyaránt ilyen
vármegyék által elő-
lbelül 30-40%-ra
ítja, úgyhogy most
nem vizsgálhatja meg,
idákat egyebet senni,
knál nagyobb pótl-
nem ilyen tud vele

kijönni, számtalan panasz van, de a legtrikább eset, amikor
valamivel megengedik a felemelést a legkisebb községekben.
A mai rendszerek mellett azonban ezen a téren nem lehet
segíteni. Ezeket a nyomorult kis községeket két-háromszáz
százalék pótdadókkal tartják fenn. Ezek alapján véve igen
kis községek. Ha az állami költségvetésbe ezeket beillesz-
tenék, csak százazekre mennének az összes ilyen köz-
ségek közterhei, amelyek nem fedezhetők az adóbevételeik-
ből. Erre is akartak orvosszert, amikor a jövedelemadót
1922-ben átalakították és a közégi háztartásra nézve ilyen
törvénytervezetet készítettek, amelyben annak kimondását
kérték, hogy a jövedelemadónak egy bizonyos része, egytized
vagy egy tizenegyed része külön alakpént kezeltesék és
ebből segélyezték azokat a községeket, amelyek máskép
maguk háztartásait rendezni nem tudják. Meggyőző-
dése, hogy más eszköz ezeknek a bajoknak az orvoslására
nincs. Nagyobb községeknél nincs baj. Ahol a kereseti adó
összege, a forgalmi adó bevétel lényeges, ott az ötven száza-
lékből jól kijönnek, sőt vannak városok, ahol négy-öt százalé-
ból is kijönnek, amikor a költségvetésüket szépen megélték.
Ezen a téren a kisebb községek nem tartoznak a pénzügy-
miniszter hatáskörébe, de azért nem akarja ezt a kérdést
sem ellojni, a legerélyesebben követeli, hogy ennek a kíván-
ságnak érvényt szerezzenek, mert az egyenlő, helyes, ará-
nyos megadódást teljesen illuzóriussá teszi, ha a községek
a pótdadókát úgy garázdálkodhatnak, ahogy azelőtt tették.
Kilencszázötven százalékos pótdadó volt egy község-
ben. Képzelték el, az állam szed tisztszalékos adót s jön
a község ennek kilencszáz százalékos pótdásával. Három-
négy száz százalékos több is volt. (Közbeszólások: Egyházi
adók és haszonok!) Ott is vannak ilyen dolgok, ezek azon-
ban a kultúra kérdései.

Ugyanezt mondhatja a közmunkavállalásra vonatkozóan.
Ez sem tartozik a pénzügyminiszter hatáskörébe, a keres-
kedelmiügyi minisztérium dirigál ezen a téren. Évek óta
alkudoznak és tárgyalnak a kereskedelmiügyi miniszterrel,
ők is teljesen lehetetlennek tartják, hogy igen nagy-
számu adózónak a közmunka váltása nagyobb, mint
az összes állami és közégi adó. Természetesen a nyomo-
rult adózó köntyörg, segítsenek rajta, mert nem bírja ezt
a terhet, amelyet akkor is behajtanak rajta, ha az adó nem
hajtható be. S a legfőbb baja, hogy éppen a legkisebb adó-
zóknál igen igazságtalan degresszív adó. De nem lehet
mondani, hogy a nagybírtokra is nem nagy sulytal nehe-
zednek. Ezen a téren már a negyedik törvénytervezetet
vizsgálják, de mire azt mondják, hogy ezt vagy azt a mó-
dosítást kérik, már újabb tervezettel jönnek. Ebben a tekintet-
ben a kereskedelmiügyi minisztériumból kell fordulni.
A betelepítési és gyermekvédelmi adó elleni panaszokra
kénytelen azt mondani, hogy ennek az eljövés, azt hiszi,
reménytelen. Fenn kell tartanók ezt a pótdadót, ellenben
ő is azt tartja, hogy a másik oldalon kell keresni az orvos-
lást, hogy tudniillik indokolatlan és jogtalan ápolás ne tör-
ténjen köz költség. Ha ezt keresztül lehet vinni, akkor ez
a teher lényegesen apadni fog, akkor ennek fedezésére a
költségvetésben felvett és a nemzetgyűlés által megszavazott
összegnek a törvényhatóságokra, illetve községekre való
hárítása nem fog olyan nagy terhet jelenteni.

A rendeletre vonatkozóan sajnálja, hogy nincs jelen Gaál
Gaszton, aki azt állítja, hogy ez a rendelet törvénytelen.
Tényleg úgy áll a dolog, hogy a költségvetésbe külön be-
van állítva az, hogy 195 milliárd és 78 milliárd a törvény-
hatóságok által megtérítendő. A rendelet csak ennek a
költségnek felosztására és a beszedés módjára vonatkozik
s azért, hogy a törvény erről nem rendelkezik, nem lehet azt
mondani, hogy törvénytelen ez a rendelet, amely a beszedés
módját szabályozza. Az első szabályozás tavaly júniusban
történt, amikor a népjóléti miniszter kiadta a rendeletet,
hogy a törvényhatóságokra szét kell osztani a 195 milliár-
dot. A szétosztás alapjául a vármegyék területén fizetett
egyes adókat vették. Ennek alapján úgy tervezték meg a
rendeletet, hogy a vármegyék terhére kivetik, hogy ennyi
milliárdot fog fizetni a vármegye, azt a költségvetésbe
beállítják és a vármegyei költségvetés fedezetlen részének
megfelelő szétosztásával fog a községek között szétosztatni.
Ezt a rendeletet azonban ő nem látta, amikor kibocsátották
s abban az eredendő hibában szenvedett, hogy tulajdonképpen
nem lehetett megosztani ezeket a költségeket, mert az alap
vármegyénként minduntalan változott, s egyetlen vármegyében
bekövetkezett változás folytán az összes vármegyére kive-
tett összeget változtatni kellett. Ez olyan lehetetlen admi-
nisztrativ munkát adott, hogy rögtön beszűntette és azonnal
megindította a tárgyalásokat az érdektelt vármegyék alispán-
jaival, népjóléti és a belügyminiszterekkel; kiinduló pontja
az volt, hogy miután a törvényhatóságok útján a községeknek
kell fizetniük, menjenek közvetlenül a községekhez, mert
rendkívül meggyőzéstüsti az eljárást, ha külön közégi
betelepítési pótdadókat fogják beszedni. Erre vonatkozóan
kénytelen volt a pénzügyminiszter az év végén kiadni a
rendeletet, hogy az 1925. év második felére eső összeget
írják elő, mert különben nem tudták volna az adókönyveket
lezárnai. A behajtást azonban kifejezetten függőben tartották,
behajtás tehát ezen a téren nincs és nem is lesz addig,
amíg a népjóléti és a belügyminiszter a rendeletet a 33-as
bizottság útján ki nem adják. Ezen a téren mindenesetre
arra kell törekedni, hogy a vármegyékre áthárított terhet
csökkentse azáltal, hogy indokolatlan és jogtalan ingyen-
ápolások ne legyenek.

Ami az adminisztrációra vonatkozó részt illeti, amiről
állandóságban már szóltam, a legfőbb felszólaló észrevéte-
lőre megadta a felvilágosítást.
Földes Mór az örökösödési, bekebelezési és törvénykezési
illetékek sulyos voltáról szól. Teljes tudatában van annak,
hogy ezek rendkívül sulyosak és sokáig fenn nem tarthatók.
Reméli, hogy rövidesen ezen a téren is fognak segíteni és
enyhíteni, még pedig olyképpen, hogy az örökösödési illeték
skáláját széthúzzák, miután a legmagasabb kulcsot úgy, mint
a jövedelemadónál, itt sem változtathatják meg a békeszerző-
dés miatt. A bekebelezési törési engedélyek és kötelez-
vények illetékét az év második felében remélhetőleg szintén
le fogják szállítani, mert a másfél százalékos fokozatos
illeték-kulcs igen magas. (Élénk helyeslés.)
Az illetékilletékre nézve egészen más terv van, a bírósági
eljárásban az általán-rendszert akarják behozni, reméli,
hogy egy esztendőn belül ez is megtörténhetik.

Az adóbehajtási magas illetékek abból az időből maradtak
itt, amikor az inflációval kellett számolni. Abban az
időben, amikor a korona nap-nap után romlott, kitűnő üzlet
volt még a behajtás veszedelme ellenére is ellojni az adó-
fizetéseket, ezt igyekeztek paralizálni a hat-tíz százalékos
behajtási illetékekkel. Azt hiszi, rövidesen ez is revizió alá
kerül s esetleg sűrűsösen le fogják szállítani. (Élénk hely-
eslés.)

Mutschenbacher Emil dr. igazgató: Köszönettel fogadja az
Államtükörtől nyert felvilágosításokat, amelyek ugyan nem
mindenben váltották be a gazdák reményeit, de nem is
hervasztották el a remény minden virágát.

A benyújtott javaslatokat illetően azt ajánlaná, hogy az
írásban beadottakat, amennyiben a határozati javaslat szelle-
mével egyezik, fel kell venni a pénzügyminisztériumban
tartandó adóügyi értekezlet tárgyalási anyagába és fel kell
használni a pénzügyminiszterhez benyújtandó emléksorok-
hoz. Akik még nem adták be írásban az indítványokat, ezt
szíveskedjenek pótolni, hogy a munkálatoknál ezek is rendelkez-
zésre álljanak. (Helyeslés.) Van azonban az indítványok
között néhány, amelyeknek megvalósítása egyáltalán nem
lehetőség, ezeket alapos megírálás után nem teheti az
értekezlet magáévá, de azért ezeket is el lehet megfelelő
észrevétellel illetékes helyre juttatni, mint egyéni különvéle-
ményeket. (Helyeslés.)

Javasolja, mondja ki a szakosztály, hogy a határozati
javaslatot, amely ellen egyetlen érdemleges ellenjavaslat
nem merült fel, további eljárás alapjául egyhanguan fogad-
ják el. (Helyeslés.)

Külön csak egy pontra vonatkozóan kell dönteni, hogy ne-
vezetesen Ormándy bizottsági tag javaslatára, hogy tudni-
illik szakbizottságot küldjenek ki, amely permanenciában
állandóan tárgyalja az összes adóügyi serelemeket, amely
javaslatokat dolgozza ki a mezőgazdasági és a kincstári
érdekek összegyeztetésére és egyuttal a pénzügyminiszter-
riummal az érintkezést tartaná fenn.

Ennek az intenciónak a mai szervezete is megfelel, mert
hiszen a pénzügyi bizottságnak az elnöke, Hadik János gróf
ezt a permanenciát állandóan, éjjel-nappal tartotta és tartja.
(Élénk helyeslés és éljenés.) Az ő révén a pénzügyminisz-
terrel és államtükörökkel való érintkezés is biztosítva van.
(Élénk helyeslés és tetszés.) Azt hiszi, az indítványozó Ormándy
igazgató intenciónak is megfelel, ha akkor, amikor ezek az
aktuális kérdések felmerülnek, a kamarának pénzügyi szak-
értőit is meghívják az előzetes tárgyalásokra, mert hiszen
eddig is benn vannak a bizottságban, tehát semmi akadályja
sincs annak, hogy esetenként az előkészítő tanácskozásiokba is
bevonassanak. Ezt különben is nagyon helyesnek tartja, aminth-
ogy viszont példáljjal kifogásolja azt, amit az államtükörök
felemeltek éppen, hogy a 20.500. számú rendelet előkészítő
munkálatánál a kamarák képviselőit meghallgatták, ellenben
az OMGE-t nem s így nem tudhatjuk, mit tárgyaltak ott.
Sokkal helyesebbnek tartja és az ügy érdekében állónak,
ha az együttműködés ilyen formában biztosítatik. Azt hiszi,
hozzájárul az értekezlet Ormándy János javaslatára értelmeiben,
hogy felkéri az elnöket, amikor konkrét kérdések felmerül-
nek szakértőket hívjon meg és ezek alkotják majd az OMGE
és az Országos Mezőgazdasági Kamara előadóival együtt a
tervezett albizottságot. (Helyeslés.)

Vargha Imre államtitkár: A tegnapi előtti igazgatóválaszt-
mányi ülésen öt Buda Barnával együtt úgy aposztrofálták,
mint akik a gazdátársadalom egy táborban való szervezke-
désre serkentik. Erre a tréfás megállapításra komolyan azt
feleli, hogy a legnagyobb készséggel hajlandó bármikor, bár-
minő idevonatkozó tárgyalásra előjönni, hogy a szobakerülő
kérdéseket mindjárt együttesen megbeszélhessék. (Élénk
helyeslés.)

Hadik János gróf elnök: Amennyiben az értekezlet a ha-
tározati javaslatot a jelzett értelemben elfogadja, ezt hatá-
rozatként kimondja. Willmann János módosítását az ér-
tekezlet mellőzi, Ormándy János javaslatát az előadó által
javasolt értelemben teszi magáévá, Balogh Brunó, Döry
Frigyes, Földes Mór, Mesterházy Ernő, Eszenyi Jenő, Gaál
Gaszton és Kégl János kiegészítő javaslatait, illetve észrevé-
teleit pedig a pénzügyminiszterhez beadandó emlékirat kidol-
gozásánál fogja a bizottság, amennyiben az elfogadott hatá-
rozatokkal összeegyeztethetők, felhasználni.

Tisztelet Bizottság: A most elhangzott magas színvonalu
tárgyalás és értékes hozzászólások után határozati javasla-
tunknak egyhanguan történt elfogadása reményli engedi,
hogy a gazdátársadalom sulyos helyzetében mindig megta-
lálja majd az egymás megértés és az eredményre vezető
együttműködés útját.

A gazdátársadalomnak az elviselhetetlen adóterhek ellen
most elhangzott panaszai sem szokászerű siralma az adó-
fizetőknek, hanem valóban szinte feljajdulása ennek a vál-
ságos helyzetben levő társadalmi rétegnek. Hogy ez a
válság milyen méretű, annak jellemzésére elég rámutat-
nunk a teleshányvív hatóságok előtt szinte sorban álló
bírtokosokra, akik jelzőfogócskával kénytelenek megterhelni
bírtokukat, sokszor csak azért, hogy nyomasztó adóhátrá-
llakat kiűzhessék. (Ugy van!)

Követeléseink az adóztatás terén a következők:

1. A földadó alapjának 17%-kal való felemelését
a gazdátársadalom magára nézve sérelmesnek tartja,
habár tudja azt, hogy ennek oka az volt, hogy a
korona nem azon a szinten stabilizálódott, mint
amely szinten az aranykorona-számitás életbe-
léptetésekor állott. Kéri tehát az értekezlet a pénzü-
gyminisztert, hogy a gazdátársadalom e sérelem
orvoslására irányuló kívánságának szerezzen érvényt.
Amíg pedig ennek a kívánságnak érvényt nem
szerzett, arra kéri a minisztert, találjon módot arra,
hogy a gazdátársadalomra ilyen módon ráhárított
nagyobb megterheltes egyéb téren kiegyenlíttessék.

2. Megállapítja az értekezlet, hogy a jövedelem-
adó mostani kivétési rendszere a földbírtokra nézve
igazságtalan és helytelen. Ma az a helyzet, hogy
jövedelemadó kell fizetnie annak is, akinek tényleg
nem jövedelme, hanem esetleg sulyos veszteséget
élt. A mai kivétési módok a jövedelemadót volta-
képpen megfosztották igazgi jellegétől és a kivétési
helytelensége a földbírtok jövedelemadóját egyszerű
hozadéki adóvá, sőt ha nincs jövedelem, valóságos
vagyondzsmává változtatta.

Követeli tehát az értekezlet, intézkedjék a pénzü-
gyminiszter, hogy az 1926. évi jövedelemadó ki-
vetésénél ezek a visszasságok megszűnjenek. Intéz-
kedjék, hogy olyan esetekben, ahol az adózó hitelt
érdemlő módon bebizonyítja, hogy jövedelme nem volt,
jövedelemadóval ne rovasse meg; továbbá, hogy ott,
ahol megfelelő könyvek vezetése hiányában a föld-
bírtok valóságos jövedelme meg nem állapítható,
olyan becslési eljárást léptessen életbe, amely
lehetővé teszi, hogy a földbírtok valószínű jövedelme
helyesen legyen megállapítható. Kéri ennélfogva a
pénzügyminisztert, hogy a becslésre vonatkozó
rendelet kiadása előtt a gazdátársadalom képviselőit
hallgassa meg.

3. A pénzügyminiszternek a jövedelem- és a
vagyonadó kivétési tárgyában kiadott 20.500.926.
számú rendelete számos olyan intézkedést tartalmaz,
amely a gazdátársadalomra nézve sérelmes. Ily
intézkedések egyebek közt a természetben megáll-
apított bérek átszámítására kiadott túlmagas kulcsok,
továbbá a szőlőbírtok jövedelmének megállapítására
vonatkozó rendelkezés, amely a termelési költségeket
alacsonyán szabja meg.

Követeli az értekezlet, hogy a pénzügyminiszter
ezeket a sérelmes rendelkezéseket a gazda-érde-
keltségek meghallgatása mellett módosítsa.

4. Az előbb említett rendelet az 500/1925. P. M.
számú hivatalos összeállítás ama rendelkezése alap-
ján, hogy nem a hozadéki, hanem a forgalmi érték
az irányadó, a földbírtok értékelésére nézve olyan
szabályozást tartalmaz, amely a vagyonadó eredeti
rendelkezéseiben alodalapul szolgált hozadéki értéket
tetemesen felülmulja. Ezért különösen sérelmes az
igatlanok becselésére nézve megállapított kulcs, amely
szerint a földbírtok kat. tízta jövedelmének minden
koronája után 50, illetve 40 K. érték megállapítását
rendeli el.

Ugyancsak sérelmes a bérbeadott földbírtok érté-
kének az utolsó év bérjévedelme alapján történt
megállapítása, minthogy a változó terményértékek
következtében az adófizetés idejében már helyt nem
álló érték alapján fogja az adót fizetni. Sérelmes a
20.500.926. számú rendeletnek az a rendelkezése
is, amely a holt felszerelés értékét a földbírtok érté-
kének 8-12%-ában állapítja meg. Egyrészt ez az
arány a békebeli arányhoz képest túlzott, másrészt
a földbírtok értékének túlmagasán történt becs-
lése esetén még növeli az igazságtalanságot. Rend-
kívül sérelmes végül a számosállat értékének
200-400 aranykoronában való megállapítása, holott
ilyen magas árak csak a kiváló tenyésztékű álla-
tokért érhetők el.

Követeli az értekezlet, hogy az idézett rendelet
fent felsorolt sérelmes rendelkezéseit a pénzügy-
miniszter a gazda-érdekeltség meghallgatása mellett
még a kivetések megtörténte előtt megfelelően mó-
dosítsa.

5. Megállapítja az értekezlet, hogy a házadó kive-
tése terén is sulyos sérelmek vannak. A kivetések
az ország egyes részeiben, de még egyes vármegyék
területein is aránytalanok és egyenlőtlenek. Követeli
az értekezlet, hogy ezek az aránytalanságok és
egyenlőtlenések megszűnjenek és hogy — különö-
sen a kis zsellér bírtokosok terhére — a házadó
megállapításánál is figyelembe véttessék a földbírtokos
teherviselő képessége.

6. Az érvényben lévő törvények szerinti az adózó
terhére kivetett állami és helyhatósági adók együt-
tes összege nem haladhatja meg az adózó ugyan-
azon évi összes jövedelmének 75%-át. Ennek az
érvényben lévő törvénynek gyakorlati végrehajtása
teljesen mellőztetik. Követeli az értekezlet, hogy
ennek a törvénynek haladéktalanul érvény szerze-
ttessék és a pénzügyigazgatás utasítottassék, hogy az
ilyen természetű kérényeket alaposan bírálja el
és a pénzügyminiszter gondoskodjék arról, hogy az
e tárgyban hozott határozatok megfelelő bírói véde-
lemben is részesülhessenek.

7. Rendkívül sérelmes a gazdátársadalomra az adókezelési utasításnak az a rendelkezése, hogy az adózó fellebbezésében felhozott állításait hitel érdemlő módon köteles igazolni. Nem jelöli azonban meg határozottan azt, hogy mit ért hiteles igazolás alatt. Az utasításnak ez a hiánya azután módot ad arra, hogy a tájékozatlan és a költséges ügyvédi képviselést meg nem bíró adózót igazának érvényesítésétől elűssék.

Követeli tehát az értekezlet a pénzügyminisztertől, hogy ennek a rendelkezésnek merevségén enyhítsen és amennyiben a fellebbezések talán a kellő bizonyító okiratokkal nincsenek is ellátva, az adózó személyes meghallgatása útján igyekezzen a fellebbezési hatóság a valódi tényállást kinyomozni és megállapítani.

8. A vagyonváltásnak földterülettel való lerovására kötelezettek úgy a váltás-földhasznóbért, mint a váltás-földnek földadóját is igen sok esetben kénytelenek fizetni még azután is, amikor a földhözjuttatott váltás-földet már tényleg birtokba vették és azokat művelik, tehát hasznukat huzzák. Jól tudjuk, hogy e részben nem a pénzügyi hatóságokat terheli elsősorban a felelősség, hanem részben az Országos Földbirtokrendező Biróság, részben a földreformot végrehajtó szervek eljárásának lassúsága, késedelmes volta okozza ezeket a visszasságokat. Mégis a pénzügyi hatóságoknak is módjukban van a volt földtulajdonos és a földhözjuttatottak meghallgatása útján a mérnöki munkálatok befejezése előtt is legalább hozzávetőleg megállapítani azt a kat. tiszta jövedelem-, adó- és hasznóbér összeget, amely a leadott váltás-földekre esik. Felkéri tehát az értekezlet a pénzügyminiszter urat, hogy e részben a szükséges utasítást adja ki oly értelemben, hogy amennyiben a hasznóbér és földadó fizetésére kötelezett tényleges birtokos kitétele nem is állapítható meg, legalább a bérek és a földadó behajtását függeszse fel addig, amíg a fizetésre kötelezett személye is megállapítható lesz.

Ugyanezt az eljárást kéri az értekezlet alkalmazni azokra a földrészletekre is, amelyeket nem vagyonváltás címén, hanem a földbirtokmegváltási eljárás során vett az Országos Földbirtokrendező Biróság igénybe.

9. Megállapítja az értekezlet, hogy az állami adóztatáson kívül éppen a gazdátársadalom megterheléséhez igen nagy mértékben hozzájárul a vármegye és a községek háztartása. A gazdára nehezedő földadó és házadó tehát erősen fokozza és az ezekben rejlő igazságtalanságokat még inkább növeli a községi pótdadó, amelynek kulcsa éppen az újabb időben növekedő irányzatot mutat. Jól tudjuk, hogy az elmúlt háborús és forradalmi években, valamint az azokat követő zavaros viszonyok közt a községek és városok számos olyan kötelezettségüket nem tudták teljesíteni, amelyeket rendes időben teljesítettek volna és amelyek teljesítését utólag pótolni kell. Azonban másrészt azt is látjuk, hogy sem a vármegyék, sem a községek nem igyekeznek azt a takarékoskosságot gyakorolni, amelyre a mai nehéz gazdasági viszonyok közt feltétlenül szükség van és amely takarékoskosságtól jogosan megkövetelhető. Látjuk másrészt azt is, hogy mivel az egyes vármegyék, városok és községek nem tartják egyenlően szem előtt a feltétlenül megkívánható takarékoskosságot, az adózó megterhelése az ország egész területén aránytalan.

Utalunk itt arra, hogy a pénzügyminiszter egyik nemzetgyűlési beszédében kijelentette, hogy a vármegyei és községi háztartást megfelelően kell rendezni és helyes alapra kell terelni. Minthogy ennek gyakorlati érvényesülését még nem látjuk, ezeknek a bajoknak megszüntetése céljából követeljük, hogy a belügyminiszter a vármegyék és községek (városok) költségvetéseit a legnagyobb körültekintéssel vizsgálja felül, a felesleges vagy elhalasztható kiadásokat azokból törölje és általában tegyen meg minden intézkedést abban az irányban, hogy egyrészt a községi pótdadó kulcsa a lehető legkisebb mérvre legyen leszállítható, másrészt ennek a pótdadónak a kulcsa egyenletes és olyan legyen, amely a gazdasági alanyok teherbíró képességével a legmesszebbmenően számol.

10. Jogos panaszaink vannak a közmunkaváltás mai rendszere ellen is. Majdnem mindenütt, kivétel nélkül a közmunkaváltás 2-4-szerese a békebeli közmunkaváltásnak. Ez nagyon súlyosan terheli a birtokosokat és talán a legsúlyosabban éppen a kisbirtokosokat. Még fokozza a mai közmunkaváltás súlyosságát az a tény, hogy a háború előtt a mai tehernek csak egy kis hányadát kitevő közmunkaváltásnak legfeljebb mintegy 25%-át vették igénybe, míg a mostani 2-4-szeres terhet teljes egészében igénybe veszik.

A pénzügyminiszter maga mutatott rá a helyzetnek ezen a téren való tarthatatlanságára. Annál is inkább követeli az értekezlet, hogy a kereskedelemügyi miniszter az e téren mutatkozó súlyos terhek és aránytalanságok megszüntetéséről megfelelő módon háladéktalanul gondoskodjék.

11. Súlyos panaszok vannak a betegápolási és gyermekvédelmi adók ellen is. A betegápolási adó

súlyos voltának nagyrészt az az oka, hogy még mindig igen sokan vannak, akik dacára annak, hogy vagyoni helyzetük és jövedelmük megengedné a saját költségükön való ápolást, a köz terhére gyógykezeltetik magukat. Meg kell találni a népjóléti miniszternek az eszközöket arra, hogy tényleg csak az arra rászorultak vegyék a köz igénybe és ennek következtében csökkenjen az a teher, amely a betegápolás költségeinek a közre való áthárítása következtében az adózókra nehezedik.

Jól tudjuk, hogy minden esetre marad olyan teher, amelyet a községnek kell viselnie. Ennek a lehetőségig lecsökkentett tehernek miként való viselése tárgyában kiadott kormányrendelet a kérdést nem helyesen szabályozta. Ennek a rendeletnek végrehajtása különösen a gazdátársadalomra nézve volna sérelmes, amennyiben a teher túlyomó részét a föld- és házbirtokra hárította, míg a kereseti adót fizetők ebben a teherben nem részesülnek. Követeli tehát az értekezlet, hogy ez a kormányrendelet megfelelően módosíttassék és pedig, ha lehet, olyan módon, hogy ezek a költségek az állami adóbevételekből fedeztessenek, ha pedig arra mód nincs, a pótdadó olyan módon vettessék ki, hogy abból minden adózó egyenletesen és arányosan vegye ki a maga részét.

12. Számos panasz merül fel országosra a pénzügyi adminisztráció ellen is. Nevezetesen nem készülnek el idejében az adókiutak. Ennek következtében az adózó az év végéig nem látja tisztán a reá háruló adóterheit. A késedelmes kivetés következménye, hogy a fizetések összetörölődnek és az adózótól a legnehezebb időben követelik az egész évre eső adójának nagy részét. A jogorvoslatok alapján történt adótörlesztések rendszerint késedelmesen vezetnek keresztül, minek következtében az adózó gyakran nem létező adótartozásokért zaklatják. A jövedelemadó bevallási iveri annyira bonyolultak, hogy az adózó csak nagy fáradsággal, munkával és költséggel tudja azokat kiállítani és ennek dacára rendszerint nem fogadják el az adókiutésnál alapul. A bevallási iveri rossz rendszere az oka annak, hogy az adózó, minden munka és költség dacára, nem tudja ezeket megfelelően kitölteni és ez vezet azután arra, hogy az adókiutó közegek nem veszik figyelembe az egyes gazdaságok különleges viszonyait és tisztán a kat. jövedelem és birtok területe alapján állapítanak meg fiktív jövedelmeket.

Követeli tehát az értekezlet, hogy a pénzügyminiszter ezeknek a bajoknak orvoslásáról a gazdátársadalom képviselőinek meghallgatása mellett háladéktalanul megfelelően gondoskodjék.

A gazdasági politika terén pedig a következő követeléseink vannak:

1. Követeljük, hogy a vasút szállítási és tarifapolitikájában az ország gazdasági érdekeinek figyelembevételével ne egyoldalú és tisztán finansziális szempontok érvényesüljenek.

2. Követeljük a kormánytól, hogy nagyobb eréllyel karolja fel a termelési politikát. Ki kell ennek terjednie a mezőgazdasági élet minden ágára, mert életkérdés egy agrárországra nézve, hogy olyan feltételek teremessenek, amelyek mellett okszerűen és jövedelmezően lehet gazdálkodni.

Ebből a szempontból talán kisebb jelentőségű kérdésnek látszik, de nagy kihatása van egész mezőgazdasági termelésünkre annak a problémának, hogy e két fontos termelési eszköz, a benzín és petróleum kincstári részesedése és vámsza megfelelően mérsékeltsétek.

3. Jól tudjuk azt, hogy a kis- és nagybirtokosok érdekei egységesek és elválaszthatatlanul össze vannak forrva. Ezért örömmel üdvözljük a házhelyhez juttatott házipolitikai akciójának megindítását. Megelégedéssel látjuk, hogy a kormány azokat, akik a földreform útján földhöz jutottak, munkaeszközökkel akarja ellátni. A legnagyobb eréllyel követeljük, hogy ezek a kisegzisztenciák gazdaságilag megerősíttessenek.

Egyre több oldalról hangoztatják ismét, hogy a mezőgazdaság nem adózik teherbíró képessége arányában. Ezzel az igaztalan váddal szemben a gazdátársadalom a leghatározottabban tiltakozik. Az igazság az, hogy a gazda saját állami adóin kívül viseli gazdasági alkalmazottainak kereseti adóját, fizeti javarészt a vármegyei és községi háztartás terheit, az egyházi és iskolai adót, a közmunkaváltásot, a vízszabályozási járulékokat, a rokkantellátást és számos más egyéb, összesen mintegy 30-féle közterhet. Ezenfelül a földbirtok volt az egyedüli, amely teljes értékben róta le a vagyonváltását.

Mindezek alapján meg kell állapítani, hogy a gazdátársadalom nem akarja magát az arányos adóteher alól kivonni, hanem máris túl van terhelve közterhekkel és így elvárja, hogy jogos követeléseit meghallgatásra találjanak!

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést este 9/10 órakor berekesztette.

Második, teljesen átdolgozott kiadásban megjelent: e. Dornér Béla: **A sertés tenyésztése és hizlalása** 588 oldal, 248 szöveggéppel című kézikönyve. Ára 225 000 kor. "Patria" R-T. könyvszáma. Budapest, IX., Üllői ut. 25. (Köztelek)

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

Folyó hó 20-án adta ki a földművelésügyi minisztérium a járási gazdasági tudósítók és a vármegyei gazdasági felügyelők jelentései alapján szerkesztett helyzetjelentését. A jelentés szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt négy hét időjárása általában enyhe és részben csapadékos, részben száraz jellegű volt. Az éjjeli lehűlésekkel kapcsolatban fel kell említeni a március hó első felében járt négy-öt napos viharos és hideg, amely nemcsak nagy erejénél, hanem száraz és húzamos voltánál fogva is erősen hozzájárult a talaj nagymértékben való lehűléséhez s ilyen módon a kitavaszkodás késleltetéséhez. Csapadék elég gyakran esett ugyan, de többnyire kevés mennyiségben. A Dunántul felső részén esett több centiméteres hóréteg rövid idő alatt elolvadt.

A vázolt rendelkezés időjárása a mezőgazdaságra általában nem volt kedvező. Egyrészt mert hátráltatta a március elején mindenfelé megindult tavaszi vetéseket, amelyeket több helyen félbe is kellett szakítani, másrészt mert a szépen áttelelt s januárban és február elején erős fejlődésnek indult őszi vetések továbbfejlődését egyelőre megakasztotta.

A gazdasági munkálatok közül a megszakításokkal és lassan haladó tavaszi vetéseken kívül az elmaradt szántás folytatása, a trágyahordás, a rétek és legelők fogasolása, a kerti veteményezés, a szőlők metszése, trágyázása és pótlása van folyamatban.

Az őszi repte általában jól áttelelt, a februári enyhe időjárása hatása alatt szépen és erőteljesen megindult fejlődését azonban a márciusi abnormis hideg időjárás megakasztotta. Az őszi búzavetések általában szintén jól teleltek, szépen fejlődtek és jól megerősödtek, kivéve egyes késői vetéseket, amelyeknek bokrosodása a hideg időjárás miatt helyenkint nehezen haladt. Egér- és rovarkár csak nagyon elvétve észlelhető. Az őszi rozs- és kukorica vetések még a kedvező őszi folyamán jól megbokrosodtak s így jól átteleltek és erőteljesen fejlődtek. Némely vidéken kipálások és rovarkárok észlelhetők, amelyek miatt egyes helyeken kiszántások is előfordultak. A tavaszi bura és tavaszi rozs vetése részben még folyamatban van. Az elvetett magvak a hideg miatt lassan kelnek. A tavaszi árpa és zab vetése helyenkint már jól előre haladt, a kedvezőtlen időjárás miatt azonban a vetést több helyen félbe kellett hagyni.

A burgonyát kertekben és a szárazabb talajú szántóföldeken már elvétve ültetni kezdik. A cukorrépa és takarmányrépa vetése ezideig még szintén kevés helyen indult meg.

A kerti vetemények részére a melegágyak készítése és gondozása munkában van, sőt egyes kerti vetemények, mint cukorborsó, hagyma, mák, petrezselyem, spenót, sárgarépa, retek vetése már megkezdődött.

A dohánypalánták részére a melegágyak többnyire már készen vannak s az elkészült melegágyakba a magot részint elvetették, részint most vetik.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere és lucerna jól telelt és szépen fejlődött, a márciusi hideg időjárásban azonban fejlődése nagyon meglassult.

A rétek és legelők fejlődése a hideg időjárás miatt nehezen indul meg. Ezidőszerint a fogasolási, tisztogatási és egyéb ápolási munkákat végzik.

A gyümölcsfák tisztítása még folyamatban van. A hideg, szeles időjárás miatt ezidőszerint még csak a mandula és a kajszinbarack bimbózik.

Buday Barna ünneplése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. hó 18-án tartott igazgatóválasztmányi ülésén meleg és szeretetteljes ünneplés keretében adta át Somssich László gróf, az OMGE elnöke az agrár-érdekek és a hazai mezőgazdaság fejlesztése érdekében kifejtett agrárpublicisztikai több évtizedes eredményes és fáradhatatlan munkálkodásának elismerésül a gazdátársadalom által adományozott aranytollat Buday Barnának, az OMGE ugyanezen a gyűlésen megválasztott egyik igazgatójának. A gyűlésen az ország minden részéből egybegyűlt gazdák, a vidéki érdekviselesek, kiküldöttek és a számos tisztelő meleg ünneplésben részesítette a magyar agrár-érdekek kiváló publicisztáját, aki több mint három évtizedes munkálkodására büszkén tekinthet vissza, mert a gazdaközönség által adományozott aranytollal a gazdátársadalom a legnagyobb mértékben elismerte Buday Barnának az érdekében kifejtett lelkes munkálkodását. Az ünnepelt érdemelt nem a mi hivatásunk és feladatunk méltatni, azt a legteljesebb mértékben megtette maga a gazdátársadalom.

Az igazgatóválasztmányi ülés után a rendes „Köztelek”-vacsora keretében, a Pannonia szálló külön termeiben fehér asztal mellett bensőszerűen részeseitették a gazdátársadalom vezetői, tisztelői és barátai Buday Barnát. Az első felkiszótt Somssich László gróf, az OMGE elnöke mondotta Buday Barnára, meleg és közvetlen

állapota.

szavakkal üdvözölve az ünnepeket, alsóöri Farkas Géza Somssich László grófot köszöntötte fel, Purgly Emil alelnök pedig Hadik János grófot üdvözölte, Belcezy Géza alelnök a nyugalmába vonuló és tárolóval Seilassy Zoltán érdemeit méltatta, Kóós Mihály az OMGE két új igazgatóját, Buday Barnát és Mutschenbacher Emil dr.-t, Krolopp Hugó, a közgazdasági egyetem dékánja Mutschenbacher Emil dr.-t üdvözölte abból az alkalomból, hogy Buday Barnával együtt az OMGE igazgatójává választották.

Felszólaltak még Székács Elemér és Horváth Jenő, az első Konkoly Thege Sándort, a második ismét Buday Barnát köszöntötte. A vacsorán résztvettek: Somssich László gróf, Székács Elemér, Belcezy Géza, Purgly Emil, az OMGE elnökei, illetve alelnökei, továbbá Blantz Jenő, Busics József, Csobajai József és Gyula, enesi Dorner Béla, Dömötör László dr., Darányi Gyula dr., Elek István dr., Eszenyi Jenő, Éber Ernő, alsóöri Farkas Géza, Fabricius Endre, Fellner Kálmán dr., Grabner Emil, Horváth Jenő, Juhas Lajos, Kóós Mihály dr., Kaán Károly, Kerpely Kálmán dr., Kemptner Ernő, Kovács Béla, Krolopp Hugó, Konkoly Thege Sándor dr., Krudy Ferenc, Leopold Lajos, Malta Arpad dr., Mutschenbacher Emil dr., Rätz Mihály dr., Reichenbach Béla, Ródy Gyula, Roga Károly dr., Rothmeyer Imre, Szabó Lajos, Szabó Zoltán dr., Szelezky Irán, Soigeti Pál dr., Szomjas Lajos, Wallner Endre, Withen Lajos dr.

A társaság az éjféle óráig maradt együtt.

Felhívás előfizetőinkhez.

Április hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése a hó végével lejár, hogy az előfizetési díjat a lapunk múlt számához csatolt postautalványon mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. Akik az előfizetési díjat április 10-ig nem küldik be, azok címére a lap küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Előfizetési árak: egy évre 32 pengő = 400,000 korona; félévre 18 " = 225,000 " ; negyedévre 10 " = 125,000 " ; OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül: egy évre 20 pengő = 250,000 korona; félévre 11 " = 137,500 " ; negyedévre 6 " = 75,000 " ; A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

A „Köztelek“ mai számát a f. hó 20-án lefolyt országos adóügyi értekezlet tárgyalásainak ismeretessére szenteljük. Legutóbb azt jelentettük be, hogy lapunk legközelebbi kettős száma március 28-án fog megjelenni. Eltérünk ettől a tervünktől, mert a gazdanapok során egybegyűlt és közlésre váró nagy anyag megosztása érdekében, ennek a közbeeső lapszámának a kiadása is elkerülhetlenné vált.

Kinevezés. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Balogh Sándor dr. h. államtitkár címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsost h. államtitkár címenek és jellegének érintetlenül hagyása mellett az Országos Gazdasági Munkáspénztár ügyvezető-igazgatójává, Andorka Zoltán dr. miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkár pedig az Országos Gazdasági Munkáspénztár tisztviselőjének létszámában miniszteri osztálytanácsossá kinevezte.

Huszéves találkozó. A magyarvári gazdasági akadémiát 1906-ban végzett gazdák folyó hó 19-én, este 8 órakor tartották 20 éves találkozójukat Budapesten, a Pannónia-szálloda külön termében. A 20 év előtti végzett gazdáknak mintegy egyharmada jelent meg a találkozón. A régi tanárok közül már csak kettő van életben, a volt tanítványok közül is rendeket vágott az idő kaszája, a két évtizedes életküzdelmek után megfogynak az egykori vidám ifjúság. Jó része az 1906-ban végzett hallgatóknak megszállt területen él, egyrésze a világháborúban adta életét a hazáért, egyrészt pedig idő előtt ragadta el a kielérhetetlen halál. A kedves és meghatározó találkozóon megjelent Bánvárti Sándor m. kir. gazdasági főtanácsos, a magyarvári gazdasági akadémiája jelenlegi igazgatója, az életben lévő tanárok közül Nyiredy Jenő dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, nyug. gazdasági akadémiai igazgató. A

másik életben lévő tanár Cselkó István dr., egészségi állapotára való hivatkozással, kimentette magát, de meleg, szeretetteljes üdvözlését küldötte a 20 év előtti tanítványoknak. Az ország különböző részeiből egybegyűlt gazdák meleg szeretettel és hálával üdvözölték a régi Alma Mater képviselőjét, Bánvárti Sándor igazgatót, Nyiredy Jenő dr. volt tanárukat és szeretetteljes hálával emlékeztek meg az óvári akadémia nagynevű és a hallgatóság által oly nagyon szeretett tanárról: Cselkó István dr.-ról, akit a találkozó alkalmából táviratilag üdvözölték. A találkozóon megjelentek: Balázs Lajos földirtokos, Bíró István földirtokos, Bokross István intéző, Csobajai József földirtokos, Czako Zoltán dr. min. osztálytanácsos, Dettrich József jászágfelügyelő, Góth László jászágigazgató, Gábor József béri, Haják Gyula jászágfelügyelő, Halász Miklós gazd. akad. tanár, Holczér László földirtokos, Jőféj József gazdasági, Keck Gyula m. kir. jászágfelügyelő, Kokovay József számtartó, Kornstein Ernő vezérigazgató, Kovács Béla földirtokos, Mazaly József béri, Nedeczky-Gribsch Viktor földirtokos, Piatek Jenő intéző, Popovits Jenő intéző, Reithoffer Ödön jászágigazgató, Rothmeyer Imre OMGE titkár, Schandl József dr. közgazd. egyet. tanár, Simonkovits Béla jászágfelügyelő, Stiasny Ödön intéző, Szentandrassy Lajos intéző, Tuka Géza jászágfelügyelő, Vaday Károly intéző, Világhy Andras intéző, Zalán Ferenc m. kir. jászágfelügyelő, Zóbrák Dezső intéző.

Komlótermelők gyűlése. A Magyar Komlótermelők Országos Egyesülete március 22-én a „Köztelek“ évi közgyűlést tartott Zichy Aladár gróf elnöke alatt. Az évi működési és értékesítési jelentés meghallgatása után elhatározták, hogy már jelen évben egy komlóértékesítő bizomanyi kirendeltséget állítsanak a cseh saazi piacon: ahová a magyar komlóterméseket közvetlenül fogják kiküldeni, mert a hazai sörgyárak még mindig húzódnak a hazai terméstől. A területileg nagyon lecsökkent hazai komlótermelés fejlesztése érdekében az őszön egy értekezletet tartanak az OMGE támogatásával. Előadónul felkérték Cséser Lajos dr. nyug. állami komlótermelési tanárt.

Gazdák a MAV-gépgyárban. Az OMGE tenyész-állatvásárlási és gépkiallítása alkalmából az OMGE mintegy 150 tagja Fabricius Endre gazd. főtanácsos, főtitkár vezetésével megtekintette a MAV-gépgyár telepét, ahol 50 év óta folyik a mezőgazdasági gépgyártás. A tanulmányozókat Dvorák Hubert udvari tanácsos, vezérigazgató, Köpöcsy Elemér min. tan., h. vezérigazgató és Müller Alajos gyárőrök fogadták és nyújtották a magyarázatokat. A tanulmányozók az egész gyártási folyamatot megsemmisítették, miként készülnek a MAVAG traktorok, a Fowler rendszerű gézekék, szivógáz-gézekék, magánjárók gőz- és szivógáz-üzemre berendezve, cséplőgépek, lokomobílok és szekrények, a 8-12 tonnas ut-hengerek lakó- és üntözőkocsival, a szivógáz-, benzín- és nyersolaj-motorok, gazdasági kisvasuti mozdonyok és teherautók. A gépek összes alkatrészei Diósgyőrtől és Budapesten készülnek, ugy az öntvények, mint a hengerek is. A MAV-gépgyár gyártmányainak keresetségét mímsem bizonyítja jobban, minthogy a múlt évben 350 gépet szállítottak külföldre: Ausztriába, Lengyelországba, Romániába (108-at), Jugoszláviába, Bulgáriába, Olaszországba, Franciaországba, Spanyolországba, Görögországba, Afrikába és Oroszországba (30-at).

Felismerve a szőlőbirtokosok borpiac okozta nehéz helyzetét, felajánljuk ezennel önének, hogy szőlőkarót szüret utáni fizetésre szállítsunk 12% évi kamat megtérítése mellett (30 nap kamatmentes). A karótánpótlás már annyi év óta halasztódik, hogy a borpiac javulása esetén az óriási kereslet folytán a szőlőkaró ára rendkívül módon fel fog szökni. Kérjük, velünk szüretkor eljegyezés céljából közölni és meggyőződik róla, hogy a fenti fizetési kedvezmény dacára, áraink olcsóbbak a versenyképek árainál. Löwy Sándor és József, lakarokodók, Budapest, V., Bálvány-utca 5.

Yetési celokra tavasi buza, árpa, zab, tőzsei napi áron beszerezhető Párczer Gyula utján Budapest, V. ker., Honvéd-utca 88. Telefon: L. 988-24.

A 44 év óta fennálló Fischer J. részvénytársaság zskák és ponygyártat, Budapest, Nándor-u. 31/32., mint elismer megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvaköcsöző-intézet.

NYILTTÉR.

(A reválisan foglalkozó nem vállal felelősséget a tartalomért.)

Az Aratum Motor- és Gépezetkialakítók Szövetkezet, Budapesti bejegyzett cég, az 1921. január 28-án tartott közgyűlésen kinevezte feladatmódját, minőségére vezetett cég hiteltelenségét felhívjuk, hogy követeléseiket a jelen felhívás háromszori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítsék, illetve jelenték be, mert ellenkező esetben a szövetkezet vagyon felosztása követeléseikre való tekintettel nélkül fog eszközölni. 581

Aratum Motor- és Gépezetkialakítók Szövetkezet feladatmódját átadta (Budapest, VI. ker., Országbiro-utca 38. sz.) feladatmódját.

AZOFORM az első természetes (baktérium) nitrogén vetőmagtrágya. Közvetlenül a vetőmagot trágyázzuk! Használata egyszerű, költségmentes. Hozamföbblet 30-100% kat. holdanként. A növényi dusan egészégsere, betegségeknek, rovarkároknak ellenállóvá fejleszti. Baktériumok táplálják a növényt! Gabonafajákra, káposzta- és takarmánynövényekre, hűvelyesekre és heretelésekre, fűszelvényekre, gyümölcsfákhoz, szőlőkhöz megrendelést felvessz, ingyen lementetők kúld a 2657

CARBOFOR TÖZELŐANYAG KERESKEDELMIR-T. Kőszénbányák főelarusítója. BUDAPEST, V., SAS-U. 29. Telefon: Teréz 104-05. Szállít minden állomásra elsőrendű porosz és hazai szőkeket és briketet gőzkeszántáshoz és csépléshez. ajánljuk a kétszer mosott gleiwitzi kovácsszenet. Előnyös feltételek! 500 ültő árát!

A háboru előtti időből előnyösen ismert és kedvelt tatali 5 kg-os téglabrikettek ismét kaphatók. Szállításokat előnyös versenyáron azonnal eszközöl a Magyar Államos Kőszénbánya Részvénytársulat központi irodája, Budapest, V., Zoltán-utca 2-4. 577

Legelő és erdő 700 m. hold, Hatvanhoz közel, igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. Leveleket „Holdankint 2 millió 589“ jellege alatt a kiadóba. 589

Varjurasztáshoz fegyver-röppentyük minden kaliberben azonnal szállíthatók. EMMERLING Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 28. Tájékoztatót és árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Eladó birtok Heves megyében, Vepelét vasútállomástól 6 km. távolságra, kb. 215 hold szántó, rét, legelő (hozza kb. 100 hold külön bérlet) eladó. A birtok jól felszerelve élő- és holinstukcióval, elsőrendű gazdasági épületekkel, tisztakkal. Kedvező munkásviszonyok. A birtok azonnal átvehető. Értekezni az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaságnál, Egerben. 582

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata OFB. engedély 8092/1923. szám Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ vezetésével. Vállal kisarálagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére és haszonbérbevitelére. Csek előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, szakaszi ajánlatot. Kérjük a venni és bérlni szándékozókat, hogy igényeiket részletesen közöljék, hogy azok ügykelembérlésével tehessek meg ajánlatainkat. Eladó két prima 600-600 holdas birtok nagy kastélylyal a fővároshez közel. 130 m. h. jó munkabirtok, szép nagy kastélyval Budapesttől 25 km-re. Harsányában város mellett prima 45 m. h. 4 szobás urilakkal elég és jó épülettel. Nőgrádban szesgyárral, elég és jó épülettel 3400 m. h., melynek 1/2 része megszállott területre nyúlik át (ebből 250 hektár felszabadítva). Bérbeadó Veszprém, Győr szélén 400 m. h. G. szőlőtele. Az Alföldön két uradalom 10.000 és 9000 k. h. szántóval együtt vagy külön-külön, esetleg gazdaságokkal. Felsődunántulon 4500 m. h. uradalom szesgyárral. Válaszbélyeg.

Évkönyv

zavával.

ddásával szerkeszté:

ed.
nagy gyakorlati ér-
szóvetkezési veszt-
államtitkár, továbbá
Jozsefszky Pál, Láng
r. Marschall Ferenc,
ruker Jenő, Kultár
Artur dr., Aderlik
a szövetségi mos-
k multját, jelenlegi

és a szövetségek
re,
A vonatkozó összes
aggal;
és pontos anyagi
rának és szellemi ro-
sításba.

100.000 korona.

és Nyomdai R.-T.
nykerekedésben.

Gyümölcsfához
ARBUR

FRED
R.-T.

il és kívánatra
lanul a hely-

bus

edelmi R.-T.

sz., I. em.

ható a

lek

ptár

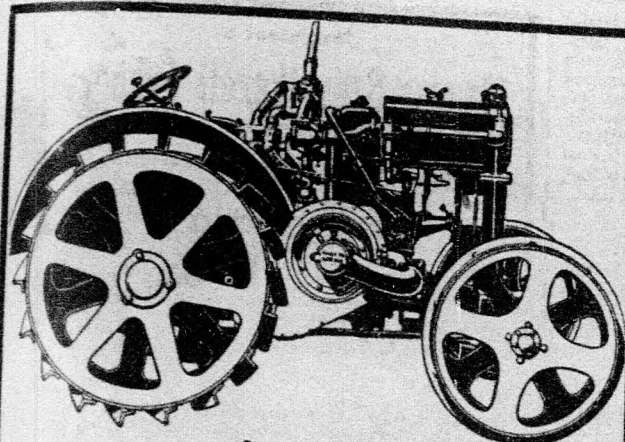
vre
lyam

ki
OLTÁN

RNA
gatól

s küldéssel
ronn

székhely
TRIA" r.-t.
Budapest, IX.,
Köztelek)



Az amerikai

CASE

petróleum-traktor a legmesszebbmenő igényeknek is eleget tesz, mert

- CASE traktor szerkezetében kúpos fogaskerék vagy végtelen csavar egyáltalán alkalmazva nincs, melyek más traktornál az erő nagyrészt megemészlik;
- CASE traktor szíjtárcsája közvetlenül a forgattyus tengelyen ül, csépléskor az egész fogaskerékszerkezet áll;
- CASE traktor-nál csépléskor nem kell a szíjat keresztelni;
- CASE traktor forgattyus tengelye három csapágyban jár;
- CASE traktor-nál a forgattyus tengelynek és a hajtórúdának csapágyait olajszivattyú látja el nyomás alatt kenőanyaggal;
- CASE traktor összes tengelyei nagy és erős hengeres csapágyakban járnak;
- CASE traktor gépe kicserélhető hengerekkel bír;
- CASE traktor beépített hatásos gyorsaság szabályozóval van ellátva;
- CASE traktor a hűtővíz mozgatására külön szivattyúval bír;
- CASE traktor-nál a ventilátor hajtásához nem kell szíj, amely gyakran megnyúlik vagy elszakad;
- CASE traktor-nál a gyújtáshoz magasfeszültségű mágnes van alkalmazva;
- CASE traktor valódi Sack-féle ekével szánt.

Edőbb felvilágosítással és ismeretével készségesen szolgál:
PROPPER SAMU R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

Hároméves mangalica
tenyészkán

jutányos áron eladó. Cím: Budapest székes-
főváros szeméttétele Pestszentlőrinc. 568

50.000 darab
Ákác szőlőkaró
150 q
Csillagfürt

Fenyőfák, díszfák, erdei csemeték,
készlet többmillió. Felvilágosítást **Uradalmi**
Intézőség, Nován (Zala m.) ad. 588

Gazdasági

számvitelhez szükséges

összes

nyomtatványok

vállalatunk nyomtatvány-

osztályában szerezhetik be

Arjegyzéket ingyen küldünk

"Patria" Irod. Vállalat és

Nyomdai R.-T., Budapest,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Bérszántást

vállal legolcsóbban, modern
kétegéprendszerű gézekkel
Erdélyi Mór
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. 522

2 db **Sack-féle** 50/60 HP használt
szántógép

6 ekével, 1 db 50/60 HP használt

Stock motoreke

9 ekével, mindegyiket 1925. évben kijavítva, teljesen
üzemképes 4 lapotba ugró ju ányos áron eladó. Cím:
„576” alatt a „Köztelek” kiadóhivatalánál. 576

Egyedi kiválasztás útján **NEMESÍTETT**

Eszenyi-féle vetőburgonyákra

ELŐJEGYZÉSEKET ELFOGADUNK. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesítjük. Cím:
ESZENYI JENŐ gazdaságának központi irodája, TORNÓSPÁLCA, Szabolcs megye. 589

SZIVATTYUK

KÖLDÖK-, CENTRIFUGÁL- ÉS LÉGSZIVATTYUK, KOMPRESSZOROK stb.
minden kivitelben és méretben kaphatók a
KLEIN, SCHANZLIN és BECKER, FRANKENTHAL
németországi cég magyarországi képviselőinél:

JAUZ TESTVÉREK, BUDAPEST

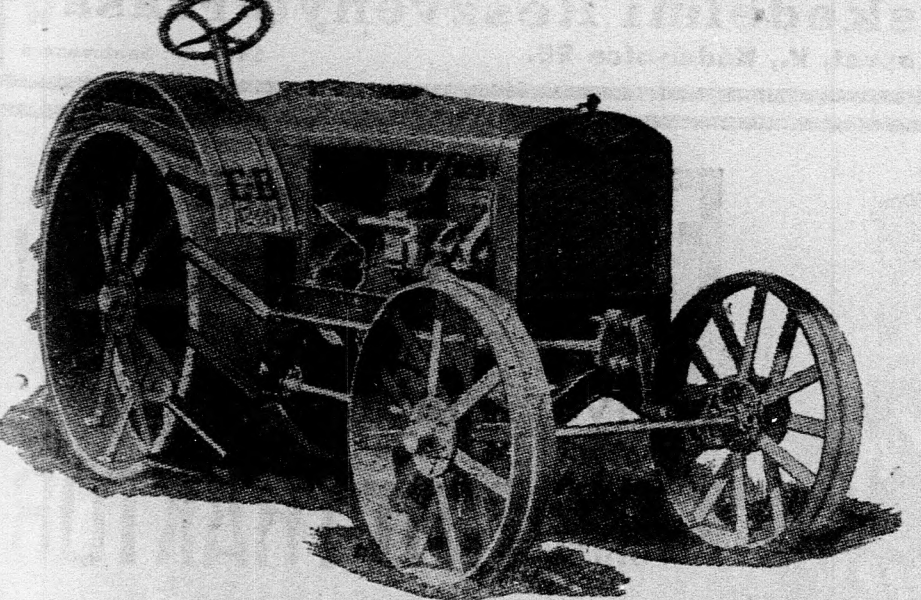
VI., TERÉZ-KÖRUT 37. TELEFON: 150-44.

Fűzvestző-eladás

Herceg dr. Esterházy Pál hitbizományi uradalmában nagyobb
mennyiségű **fűzvestző, salix viminális** és **salix**
americana kerül eladásra, vagontelekben is. Érdeklődők
forduljanak **Hercegi Jószágigazgatóság**hoz,
Eszterháza, Sopron megye. 583

Minden gazdasági munkára alkalmas!

Fuvaroz, csépel, darál, szánt!



Vezérképviselő:

ALENS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST

VI., Andrassy-ut 3.

Telefon: 17-30

Kedvező fizetési feltételek!

Kérjen ajánlatot!

EMERSON

traktor szántógép

Emerson háromvasu 14" ekével

A Müegyetemmel kapcsolatos gépkísérleti
állomáson kipróbálva. Az országban több
helyen szántásban bemutatva, a legjobbnak
bizonyult.

Tipusa 12/20 lóerő,

de 52 kg.-os talajellenállás mellett a három-
vasu 14" ekével 20—21 cm. mély szántást
minden üzemmódban végzi, amely bizo-
nyíték amellet, hogy az Emerson-gép a leg-
nagyobb erőfőlötséget fejti ki.

A legnagyobb állandó terhelés mellett a
legcsekélyebb üzemanyagfogyasztás.

Sikeres olcsó petróleumüzem!

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtökéletesebbek



Egyedi gyártás
Haldeker Sándor R.-T.
Korona, szövő-
fonat, kerítés, vas-
bútor- és lámpagyár
**Budapest, VIII.,
Dózsa-ut 48 B.**
Fiók: Budán, II., Fő-utca 58.
Érjessz leges leírásért.

ZSAR és PONYU eladás és kölcsönzés
gazdasági kötélárak
Schlesinger és Társa zsákkereskedelmi rt.
Budapest, V., Kálmán-u. 14. 585. Sürgőnyeim: Sackhändler

Gőzekekötteleket
szavatolt legmagasabb minőségű szálakból készült 505
eredeti gyári árszám azonnal szállítók
Toepffer Róbert
Sodrász, I., Mezőhy-u. 6. Telefon: József 86-03.

SULZBECK FIVÉREK, SZOMBATHELY. Tel. 3-71, 4-60
Szuperfoszfát Erőtakarmányok
Thomasalak Korpa Malinacetrán melasztakar-
Mésznitrogén mány Ropca- és olajfogósa
Kálisó és mindennemű mű- Szoyaliszt, roccolast és
trágyák pogácsa Napraforgó 3552
Gazdasági cikkek nagyban és kicsinyben
Legelőnyösebb árak és fizetési feltételek

TRIÓROK
marott székkel
minden gabona
tisztítására.
Cseplőgép-
szitáló



Törökrosták. Mindennemű huzaltölti lemezek.
Vetőmagtisztítótelepek
Lucerna- és lóheretisztító triórók
STAHEL és LENNER trióró és lemezgyártógyár
részvénytársaság
Budapest, VI., Országhír-utca 44-46. sz.

Istállóablakot, magtárablakot
azonnal szállít
FARKAS ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Lehel-u. 8. Telefon: L. 908-02

A permetező
lelke a szeléri.
Ha biztos akar lenni abban
hogy jót kan, ügyeljen a
Vulkán védjegyre.
Vulkán szelének, Vulkán tömlők
mindenütt kaphatók.



Legújabb gazdasági
szakkönyvek
Jegyzéki ingyen küldi a
"Páris" r.-k. gazd. szak-
könyvkereskedése Budapest,
IX., Üllői-ut 25.

Élősövénynek
egyéves, 30-40 cm. magas, dús gyökerező
gledicsia-csemete
eladó, ezenkívül 100.000 K., tízezer fölött 10% áron
szárazon felel 20% engedménnyel. Csomagolás, vasu-
szállítás önköltségi áron. Azonnal szállítható Pánnon-
halmi főpáncsár, ortogondukegys, Pápa-
kovácsi. (Veszprém megye.) 564

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ
okl. gazda, tb. gazd. egyt. igazgató
BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5. I. 8. (Rókus-körház mellett)
Telefon: József 24-44

U. F. B. Irodája elvállal
Ingatlanokra vonatkozó eladás, vételi, bérleti és más üzleti
megbízásokat. Szakértői szerepet. Vegyes és választott
bírói megbízást. Birtokok jövedelmező kezelésének irányítását. Jelen-
leg igen olcsó birtokokat vételre ajánl! Olcsó kölcsönök!
Sürgőnyeim: Saatconcern

Ajánlunk, míg készletünk tart:

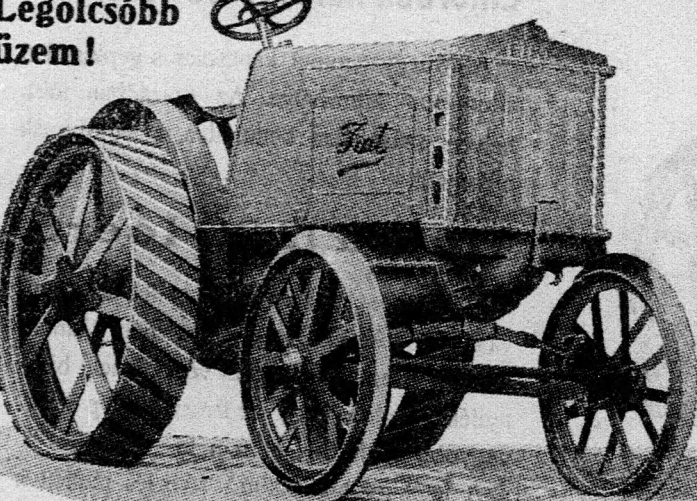
nyers garantált eredeti magyar lucernamagot

Tisztaság 87-50% Csiraképeség 89%
Arankatartalom kilogrammonként kb. 10 szem.

Egykilónként 28.000 K.

Concern Magkereskedelmi Részvénytársaság
TELEFON: 114-49 Budapest, V., Nádor-utca 26.

Legolcsóbb
üzem!



FIAT a vezető
világmárka!

A nyersolajüzemű
TURINI FIAT-TRAKTOR
győzelmei nemzetközi versenyeken:

Brüsszel (Belgium) 1919.: 1-ső helyezett, 12 versenyző között szerkezeti és egyéb elő-
nyei miatt.
Lincen (Anglia) 1919.: 1-ső helyezett, 37 versenyző között legnagyobb teljesítmény és
legolcsóbb üzem miatt.

Adana (Bisázsia) 1924.: 1-ső helyezett, 9 versenyző között legnagyobb teljesítmény és leg-
olcsóbb üzem miatt erősen káros, hemo-
kos és könnyű talajban sáskiva.

München-Forsternied (Bajorország) 1924.: 1-ső helyezett, 2 versenyzővel szemben legna-
gyobb teljesítmény és legolcsóbb üzem miatt.

MAGYAR FIAT AUTOMOBIL R.-T., BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 12. SZ.
Sürgőnyeim: FIATMŰVEK BUDAPEST
TELEFON: Teréz 121-53, Teréz 150-78

24.
Köszönb...
Házaspár...
Kertész...
ALLÁST...
GAZDA...
Gazdatiszt...
Szakképzett...
Kaucióképes...
Ispáni...
Ispán...

Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

KISHIRDETESEK

Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Dijuttal... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Gazdatiszt... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Sajt... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Bauer B. Gyula... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Angol... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Földművesiskolát... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Gazdatiszt... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Konyha... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Magántisztviselő... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Venni akar... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Házaspárt... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.



Szenát... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

El akar adni... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Eladó... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

Emete... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

got... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

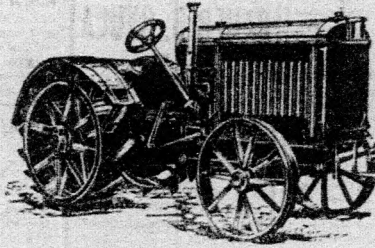
ka!... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

OR... Alapítványok... A legújabb... 1926. március 25.

150-76

„M.Á.V.A.G.” TRAKTOR

Üzemanyag: petróleum vagy benzín
Erőkifejtés: 28—32 lóerő
Teljesítmény: közepkötött talajon 9"—10" mélyen 3-vasú ekével felszánt **egy magyar holdat**



A magyar királyi állami gépgyár gyártmánya

Cséplőgép hajtására, szántására és vontatásra kiválóan alkalmas

Fordulatszám: 800

Árajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest
V., Vilmos császár-ut 32. szám

„AVENA” Mezőgazdasági Termény- és Allatertékesítő R.-T.

szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhkiománysók. Szállítványok címszűk: Marha-, borjú- és juhkiománysók: „AVENA” R.-T., Budapest-Ferencváros, Marhavásártér. Sertésállományok: „AVENA” R.-T., Budapest-Ferencváros, Marhavásártér. Képzési iroda: Budapest, V., Géza-utca 2. Telefon: 63-43, 63-44. Vásárolnak minden néven nevezendő terményneveléket, valamint szénát és szalmát.

A legjobb természetes trágya a „Tőzeg Fákai-Compost”

Gabonák, kapásnövények és szőlő alá
A szakutódók véleménye szerint a legjobb természetes trágya
Gyártják a Dombóvári Közgazdasági Bank Dunántúli Tőzeg Fákai-Compost-telepei, Dombóvár



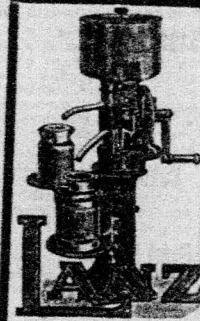
Plombák
acélból
és fogók
Ujagh Árpád
Budapest, I.,
Northy M.-ut 86.

Gőzekebárszántást

őzsi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek faskolák, erdősítések mély rigólizozását elvégzi
Wolf Ernő, Budapest—Kelenföld
Telefon: József 48-48 48részvényes Wolf Erő Budapest

Próbaszántást

végzet Fordson traktor 2644 vasú Sack-Pincher-ekével, a 74 millió gyári ár helyett 60 millióért átadó, gyári garanciával. „Merkur” gépiári vállalat, Orosháza. 586

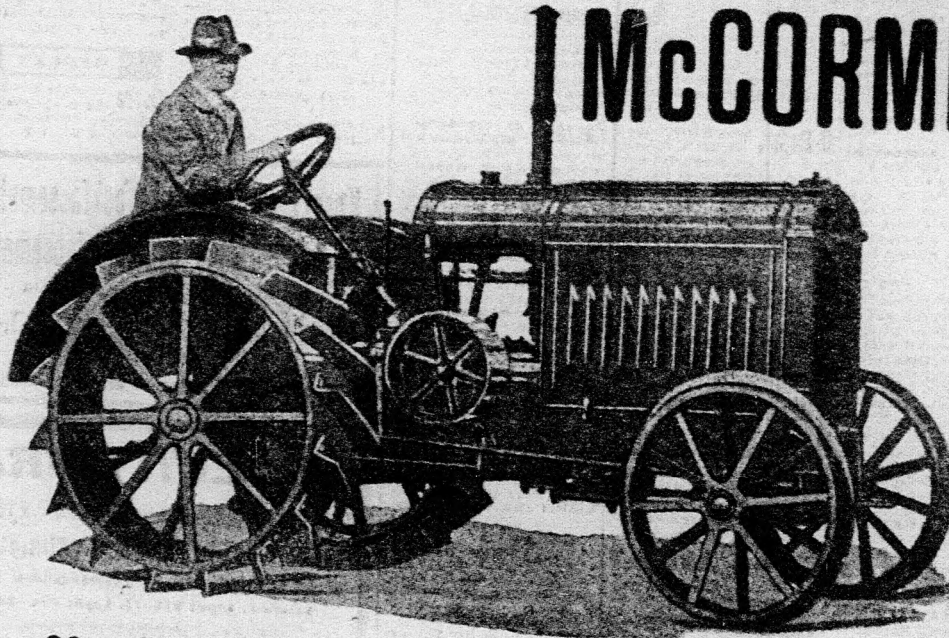


A világhírű LANTZ tejszőlőzőgépek

minden nagyságban iaktárról szállíthatók.
Fejővödörök, tejmérők és egyéb tejgazdasági edények

Ajánlattal szolgál:
Hahn Arthur és Társai
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/1

OLVASSA „Köztársaság Könyvtár”-t. — Kapható a „Köztársaság”-t. — Képzési iroda: Budapest IX. kerület Üllői-ut 52. szám (Köztársaság)



McCORMICK TRAKTOR

Beépített regulátor

Fordulat önműködően szabályozva

Szijtárcsa a motoron

Levehető kapaszkodók

28 golyóscsapágy
Magasfeszültségű mágnes
Motorhengerek kicserélhetők
Légtisztítóberendezés
Működő részek portól teljesen megvédve

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
McCORMICK & DEERING, CHICAGO
VEZÉRKEPVESELET

DÉNES B.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GŐZ- és MOTOREKEOSZTALY
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBERLŐ
SÓRGÖNYCIMI „DÉBERT BUDAPEST”
TELEFON: LIPÓT 909-51 ÉS 909-89
ALAPITVA 1883